

ВЕСНИК

ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА «НОВА ЗАГОНЕТКА»

ISSN 1820 – 2918

БЕОГРАД, ЈУНИ 2025.

БРОЈ 85

УВОДНА РЕЧ

Редакција ВЕСНИКА, у жељи да ово гласило што чешће излази, а да буде што информативније и разноврсније, припремила је овај број који ће угледати светлост дана почетком јуна месеца.

У овом броју посебно место заузима текст везан за шездесет енигматских година једног од најбољих српских енигматских посленика Момира Пауновића, а у следећем броју следиће приказ седамдесетогодишњег енигматског присуства и неизмерног ангажовања у свим сферама српског загонеташтва Јована Вуковића.

Кроз рубрику «Енигматски подсетник», редакција листа жели да подсети читаоце на неке непознате или заборављене чињенице везане за почетке и развој српског загонеташтва.

Друга књига «Историје српске загонетке», са исправљеним словним грешкама, биће доштампана у мањем броју примерака, а при крају је припрема и треће књиге, која ће третирати српску загонетку у 21. веку.

САДРЖАЈ

СТРАНА

СВЕТСКИ ДАН КЊИГЕ	2
ЕНИГМАТСКИ ПОДСЕТНИК	
Сећање на најдуговечнији српски енигматски часопис	3
Сећање на великана српске енигматике	4 – 5
Ипак се не може без енигматике	6
Дечји лист «Завичај»	7 – 8
Подсећање на 21. фебруар	9
Сећања Бориса Антонића	10
Ребуси из сомборског «Голуба»	11
Почеци борског загонеташтва	12
ЈЕЗИЧКИ ПРИЛОЗИ	13 – 14
ЕНИГМАТСКИ ЈУБИЛЕЈИ	15 – 20
ИСТОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	
Жене у енигматици	21 – 22
Енигматски конкурси	23 – 24
ЕНИГМАТСКА ТАКМИЧЕЊА	25 – 31
ДРУГИ О НАМА	32 – 39
РЕАГОВАЊА И МИШЉЕЊА	40 – 41
ТЕОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	42 – 44
НОВА ЕЛЕКТРОНСКА ИЗДАЊА	45 – 46
АКТУЕЛНЕ ВЕСТИ	47
ИЗ КЛУПСКЕ РАДИОНИЦЕ	48
ДОДАТАК: «Сремуш», број 25	I – IV

«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка»

Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд

(11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26)

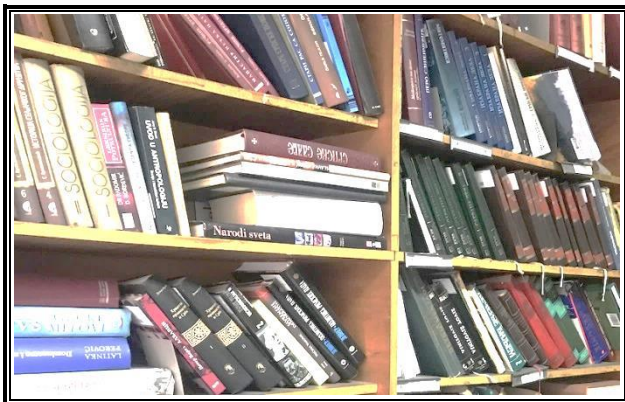
Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка»

Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић

(телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)

СВЕТСКИ ДАН КЊИГЕ И АУТОРСКИХ ПРАВА

У енигматском свету, било да се ради о сфери састављања загонетака или је у питању решавање енигматских задатака, писана реч, односно књига, је увек присутна, јер љубитељима овог умног стваралаштва, доноси нова са-знања, проширује видике, али им и обогаћује језик на коме је писана. Зато је дружење са књигом опште тематике увек било присутно, а у свету загонета-штва све је присутнија и књига енигматске садржине, тако да је у последње време све више оваквих штампаних издања, која представљају ову стваралач-ку сферу са аспекта њених почетака, развоја, доема и даљих трендова. Само у првој четвртини 21. века, у српској енигматици, забележено је преко 120 енигматских књига, не рачунајући друге енигматске приручнике и речнике. Због тога су енигматски приврженици редовни посетиоци сајмова књига, на којима се, у последње време, врше и промоције енигматских издања.

Светски дан књиге и ауторских права обележава се **23. априла** сваке године. Одлука о обележавању Светског дана књиге и ауторских права донета је на Генералној конференцији УНЕСКО – а, одржаној у Паризу 1995. године.

Овај датум је узет јер је 23. априла био дан смрти **Мигела де Серванте-са**, писца првог модерног романа, као и дан рођења и смрти једног од највећих писаца свих времена **Вилијама Шекспира**.

Овог дана се подсећа на значај књиге, једне од најважнијих цивилиза-цијских тековина, споне којом се преносе искуства и знања и улепшава живот. Човечанство дугује захвалност књизи, јер је она опстајући заједно уз човека, била његов ослонац и у најтежим историјским тренуцима.

Овај празник љубитеља писане речи и читалачке културе обележава се у целом свету, јер је књига била, сада је и биће увек везана за људску креатив-ност и жељу за добијањем нових знања, толико потребних у нашем животу.

Припремио: Мирослав Лазаревић

Драган Лојаница, Београд

СЕЋАЊЕ НА НАЈДУГОВЕЧНИЈИ СРПСКИ ЕНИГМАТСКИ ЧАСОПИС

Ове године, на празник рада Први мај, је и двогодишњица престанка издажења ЕНИГМЕ, листа с паролом «Знање кроз разоноду». Тај датум је мени иначе посебно драг, јер је на тај дан далеке 1959. године у њој првипут штампан један мој рад, укрштеница 14 x 8 поља.

Мало сентименталности неће да штети. Уствари циљ овог прилога је да не заборавимо ЕНИГМУ пребрзо.

У броју 2489 од 1. маја 2023. године (последњи број) у уводном тексту уредника Небојше ВУЧИНИЋА пише:

Од овог броја наша и ваша Енигма излази на већем формату, него што сте навикли.

Формат А4, који вам је у рукама значи и више садржаја, посебно енигматских, веће радове и у скандинавкама – нешто већи фронт описа, због лакшег читања. Осим квалитетније штампе, нова штампарија пружа и више колорних опција.

За решавааче, то је више изазова и задовољства, а за састављаче више простора да се искажу.

Лепи наговештаји, идилично. Крај се није наслуђивао.

Иначе овај последњи број се одликовао знатном разноврсношћу загонетака. Ту су биле укрштенице у различитим варијантама и велики број «ситних загонетака», које се у многим енигматским листовима и разним додацима или не појављују уопште, или их има у малом броју. Даље од укрштених речи и анаграма, па и понеког ребуса се не иде.

Ево једна «ситна загонетка» са стране 44. наведеног броја, спунеризам Миодрага ОБРЕНОВИЋА под насловом «Експлозивна направа», једноставан, успео па и данас актуелан:

МУЧНА БОРБА

(Решење: РУЧНА БОМБА)

Драган Лојаница, Београд

СЕЋАЊЕ НА
ВЕЛИКАНА
СРПСКЕ
ЕНИГМАТИКЕ

Радојица Јовичић
(Раља, код Сопота, 6. јануар 1935 – Београд, 19. март 2023)

У марту месецу 2023. године преминуо је Радојица Јовичић, један од оснивача и доживотни председник београдског Удружења енигмата «Вук Караџић». Најпопуларније догађање у Удружењу је била годишња конференција на којој је између осталог дељен нови годишњи број популарног билтена «Вуков ковчежић». Тада су били незаборавни састанци у београдском Аеро-клубу.

Та активност по правилу се догађала у пролеће, у марту или априлу месецу. Дакле ових дана је прошло две године како су ти састанци остали само у сећању.

Удружење је основано 28. децембра 1986. године, стартовало је успешно, временом са све више чланова и активности, све је било више листова за које је креирало загонетке, па на врхунцу славе је имало скоро 140 чланова. Рекорд који се вероватно више неће нигде постићи. Сарадња се стално или повремено одвијала у више од 60 листова, тако да је сваки члан Удружења имао могућност да нешто направи и види свој рад примљен и одштампан.

НИША КАО ШТО ГОВОРИШ

УДРУЖЕЊЕ ЕНИГМАТА
„ВУК КАРАЦИЋ”

11070 Нови Београд, ул. Омладничког бригада 71, тел. 6169-083, e-mail: vukcar@yandex.net
жиро рачун: 205-38908-68 Комерцијална банка Београд

Београд
Година 34.
ЈУН 2021. год.

број 34

ВУКОВ
КОВЧЕЖИЋ

ТРИДЕСЕТ ЧЕТИРИ
године и
шест месеци
постојања
УДРУЖЕЊА

29.12.1986. год.
20.06.2021. год.

Анаграм
КАЖЕМ МЛАДИМА:
ОВА ПЕСНИКИЊА СТВОРИ МОЋ!

Решењем се добија име и
презиме наше песникиње и
једна њена песма.

ВУКОВ
КОВЧЕЖИЋ

Последњи годишњи састанак је одржан 2022. године, а последњи «Вуков ковчежић», (приказана је насловна страна), је носио датум јуна месеца 2021. године. Удружење је убрзо после тога престало са активностима.

Овај текст је написан да оживи мало сећања на те изванредне дане, да се неизбежна тама заборави одложи што је више могуће. Да се подсетимо на председника Удружења, популарног Радојицу, који је успешно водио ову енигматску асоцијацију скоро 35 година.

Иначе, на састављачким такмичењима сам редовно учествовао са мање или више успеха, и то су биле углавном укрштенице, али сам направио и један добар анаграм, а тема је била популарна синтагма, мото Удружења, која је пропагирала какви треба да буду наши радови. Радојица се као што је познато залагао за необичне, лепе домаће речи (цвркутаљка, уљуљканост, забрадача, завијуша и слично), што је и моја опсесија, тако да смо се ту срећно нашли.

**МЕТНИ У РАД ТАКВЕ ТЕМЕ КАО:
ДИВОТНИК, ПЛАМЕН, СОКО ИТД.**

(Решење: Никако не смемо квалитет да подредимо квантитету)

Драган Лојаница, Београд

ИПАК СЕ НЕ МОЖЕ БЕЗ ЕНИГМАТИКЕ

Имам неку врсту архиве са разним новинама и списима, коју претресем највише двапут годишње. Нешто од тог материјала бацим, па се после покајем што сам бацио, али има тога и даље превише, јер се обнавља.

Наиђем на лист новинског формата са датумом 1. октобар 1990. године, број 1, са изазовним насловом: КАФАНА. Испод наслова и у импресуму пише: **лист за неговоње културе живљења и лепоте животне средине**. На осам страна су текстови у складу са насловом. Сарадници: Мирослав Радојчић, Радивоје Бојичић, Владимир Јовићевић Јов, и остало «весело друштво».

Кафана су иначе у српском народу биле оно што би се рекло «институције». Данас су се свеле у Београду на само неколико правих.

Овај са заносом најављен лист имао је само један, тај први број. Више се о њему није чуло ништа. Нестао је као и класичне кафане.

Међутим, и у том првом броју није могло без укрштених речи. Ево како су изгледале. Рад једноставан, али коректно направљен. Аутор извесни Живадин Ниловић, непознат у нашој широј енигматској јавности.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Новост, глас. 5. Рекреативни логор. 9. Инсерт, детаљ. 10. Збирка геокарата. 12. Уписивање. 13. Марка сарајевских цигарета. 14. Једно друштвено уређење. 18. Економски програм, крат. 19. Наука о дечјим болестима. 27. Име нашег филмског режисера аДом за вањање. 28. Град и ратна лука у Алжиру. 29. Ковчег са моштина неког светитеља. 31. Браком везана. 33. Иконан гроб. 33. Део мушке одеће.

УСПРАВНО: 1. Речица у Србији, притока Уца. 2. Назив најпознатије Волтерове трагедије. 3. Припадници старобалканских рударских племена. 4. Два сугласника. 5. Показни придев. 6. Британски политичар Клемент, претходник хју Гејтсела. 7. Водени стуб. 8. Прегрејане водене честице. 9. Део људског тела. 11. Усамљен. 15. Чај. 16. Лука у Израелу. 17. Француски сликар и уметнички критичар андре (код њега учили Сава Шумановић и Зоран Петровић). 19. Град на Косову. 20. Арабљански поглавица, вођа. 21. Славна певачица или глумица. 22. Место у Срему. 23. Птица селица. 24. Азијска држава. 25. Скуп отица у лету. 26. Личност из истоименог Толстојевског романа. 30. Показна заменица. 31. Самогласник и сугласник.

Живадин Ниловић

Јован Вуковић, Нова Пазова

ДЕЧЈИ ЛИСТ «ЗАВИЧАЈ»

Дечји лист «Завичај» у издању Обласног Учитељског друштва појавио се у Скопљу 1919 – 20, а излазио је до 1926 – 27. године месечно или два пута током месеца за време школске године. Оснивачи су били **Сава Милосављевић, Данило Р. Тривунац** (предак енигмате Владете Тривунца), **Светолик Р. Милосављевић**. Лист је имао рубрику «Ђачки покушаји» у којој су своје прве радове објављивали ученици основних школа. Поред песмица, причаца, ђаци су најчешће објављивали разне загонетке, углавном у стиху. Најактивнији сарадници били су **Сретен Динић, Светолик Р. Милосављевић, Димитрије Станковић, Данило Р. Тривунац**, углавном учитељи и ђаци из Јужне Србије. Може се рећи да је «Завичај» доста допринео популаризацији енигматике у Македонији. Одговорни уредници били су **Светолик Р. Милосављевић** (1919 – 25) и **Чедомир Ј. Тодоровић** (1926 – 27).

Слика лево:
Број 1,
1920. године

Слика десно:
Број 4,
децембар 1922.
године

Једна од енигматских рубрика звала се «Погађалице». Ево два примера из броја 1 године друге:

Пронађите у овој реченици три врсте јестива:

ПРЕНОЋИО САМ КОД ЛАЗЕ И ЂУРЕ. ПА САМ ДОБИО ОД ЛАЗЕ ЦВЕТ

(рен, репа, зец).

Пронађите у овим реченицама један град и једну реку:

**ДВА ДРУГА ИДУ НА ВРХ БРЕГА. ХАЈДЕМО, СТАРИ ДРУЖЕ,
ДА БЕРЕМО РУЖЕ!**

(Дунав, Мостар).

У броју 3 од новембра 1920. године објављена је ова загонетка:

Пронађите речи које се почињу овако:

Са Р...тешко тамо где га није.

Са М...нешто добро прија свима.

Са С...стар не може да сакрије.

Са Л...у зиму га доста има

(ред, мед, сед, лед).

«Завичај» је преносио и загонетке Чика Јове Змаја:

Мене можеш наћи у књигама свима.

А и на дрвећу и тамо ме има.

Осетићеш мене кад загризеш питу,

И на твојој нози, јесте, ја сам и ту (лист).

У броју 4 од 15. јуна 1920. године објављене су ове две питалице:

Пронађите у овој реченици две вароши у Срему:

МОЈ ОТАЦ ПОНОВИ: САД ОДОХ У ЛОВ, АЛИ ЋУ СЕ СУТРА ВРАТИТИ,

МАКАР ЛОВЦИ И ДАЉЕ ЛОВИЛИ (Карловци, Даљ).

Пронађите у овој реченици три рибе: КОСАЧ КОСОМ МИША РАНИ,

МАЧАК МИША НА УМОРУ НАЂЕ (сом, шаран, моруна).

«Завичај» је објављивао загонетке за награду решавачима. Тако је у броју 9 од маја 1923. године објавио ову «Загонетку за награду»:

Нема ме нико и има свако!

Има ме слаби а нема јаки!

Нема ме младић а има стар.

Има ме просјак а нема цар!

Има ме село а нема град –

Нек, реши, ко је награди рад! (Слово С).

Овај лист је доносио и народне загонетке са Косова које је скупљао Василије Вучковић из Призрена. Ево неколико косовских народних загонетака објављених у броју 5 из јануара 1924. године:

**Дивна мома дивним путем иде,
дивне песме пева, дивно пази где улази?**

**Сто кобила пољем иду,
када једна плоча спаде, сва стотина одмах стаде?**

**Сто свата а двеста барјака?
О клину виси, о злу ти мисли?
Два брата на једној шији седе?**

ЕНИГМАТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ
 22410 Пећинци, Слободана Бајића 1,
 Културни центар Пећинци (седиште код АПР – а),
 Жиро – рачун код ОТП банке,
 Београд – пословница Пећинци: 325 – 9500600039099 – 26,
 Матични број: 07453337, ПИБ: 102597970.
 Председник: Владимир Шарић, 22310 Шимановци,
 Прховачка 2, телефони: 022/480 – 211; 065/9999 – 212,
 Е – mail: vlagor5149@gmail.com;
enigmatiskisavezsrbiye@gmail.com; Web Site: www.ess.org.rs

ЈОШ ЈЕДНО АНАГРАМНО ПОДСЕЋАЊЕ НА ПРАЗНИК СРПСКИХ ЕНИГМАТА

ГОРДАНА ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ

**ДИВНА, УМНА, БИСТРА, ФЕР ПРЕДСТАВА –
«ЈЕДЕ БРИГЕ»!**

Решење: ДВАДЕСЕТПРВИ ФЕБРУАР – ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ

ВЛАДИМИР ШАРИЋ

БИСЕР, МАГНЕТ И НАДА Ј(Е)!

Решење: ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ

**ЕНИГМАТСКИ
КЛУБ**

**«НОВА
ЗАГОНЕТКА»**

11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26;
 телефон: 011/2131 – 143, 064/9452 – 493, 063/1849 – 061

е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs;

rookie89_416@hotmail.com;

жиро – рачун код Банке Поштанска штедионица А.Д. Београд:

200 – 2722280101033 – 36;

матични број: 17354183, ПИБ: 101673150

Јован Вуковић, Нова Пазова

СЕЋАЊА БОРИСА АНТОНИЋА ВЛАСТА ЈЕ ПОДРЖАВАО МЛАДЕ

Од Јована Недића добио сам својевремено копију писма које му је 16. децембра 2010. године послао енигмата из Осијека Борис Антонић. С обзиром да помиње мене и Власту Павловића, мислим да вреди да остане сачувано у «Веснику».

– Ау, кад је то било, започиње Борис у писму Недићу, вероватно на његово неко питање. Био сам дијете тада, 14 – 15 година. Више пута истицао сам особину Власте Павловића да је прихватао сарадњу врло младих загонетача, оних који се нису могли пробити у листове које су уређивали строги Маријани, Канцеларић и Јурчец.

Сјећам се да је Стипаничић у «Енигми» добио награду на сарадничком натјечају за крижаљку, а мислим да му је псеудоним био «МРВА». Вјеројатно знаш да је Стипаничић умро.

Потражићу те комплете «Енигме», али нисам сигуран да ли их још имам. Много је тога изгубљено током времена. Прва годишта дао сам теби, ако се сјећаш, међутим, у њима још нисам сарађивао. Почео сам тек 1954.

Сјећам се да сам касније од уредништва добио као поклон пеликан – наливперо. Не као награду на натјечају, него управо као поклон за вишегодишњу сарадњу. Једном сам приликом посјетио В. Павловића у Београду, био је директор Београдског сајма. Лијепо ме је ручком угостио у ресторну и платио цех.

Ако комплете нађем, написат ћу нешто и послати Вуковићу. Пренеси му мој поздрав. Б. Антонић.

НАПОМЕНА: Кад је реч о налив – перу и ја сам га добио, али се не сећам која је то година била. Било ми је то перо драго, јер је на њему писало «Енигма». Изгледа да ми га је неко украо, јер ми је стајало на прозорској дасци, која је била доступна пролазницима.

ПС: Ја сам први рад објавио у «Енигми» 6. новембра 1954. године, што значи да сам пуних 70 година био сарадник. Реч је о анаграму:

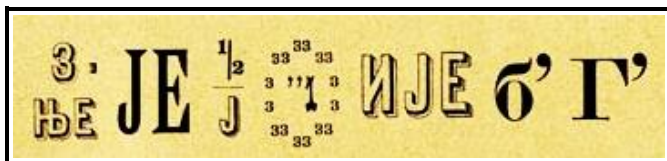
МИТО О. ВАЛОК

У ком тиму Валок игра?
«У Партизану» рећи ће свако,
А ви енигмати докажете,
Да то није тако!

Саставио: БАРЈАКТАР, решење: ЛОКОМОТИВА

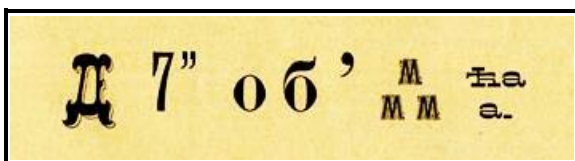
Припремио: Мирослав Лазаревић, Београд

**РЕБУСИ ИЗ СОМБОРСКОГ «ГОЛУБА» ИЗ 1890. ГОДИНЕ
(ОРИГИНАЛНЕ ПОСТАВКЕ)**

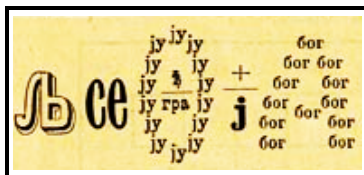
Знање је најпоузданије благо

(ГОЛУБ, број 1, 1890, Милан С. Милиновић, Ерцеговљанин у Трсту)

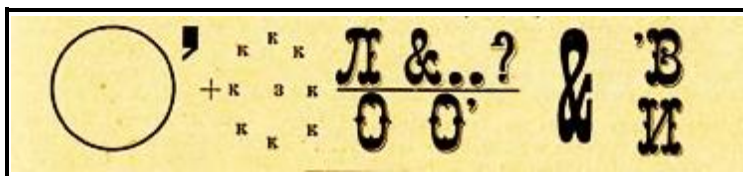
Добро се добрим враћа

(ГОЛУБ, број 2, 1890, Милан С. Милиновић у Трсту)

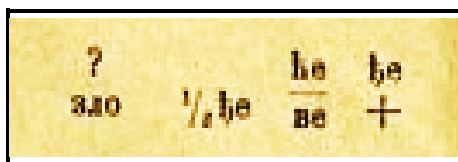
Људи се награђују највише од Бога

(ГОЛУБ, број 4, 1890, Ст. Бијелић)

Колико ко има, онолико и вриједи

(ГОЛУБ, број 7, 1890, Гавро Г. Зечевић у Чајничу)

Ко на зло пође, на веће наиђе

(ГОЛУБ, број 11, 1890, Божо С. Јовић)

Припремио: Крста Иванов, Бор

ПОЧЕЦИ БОРСКОГ ЗАГОНЕТАШТВА

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1 Планинарско друштво Бора. 8 кључа — самогласник и сугласник. 9 мушко име. 10 исто — треће слово азбуке — речно острво. 11 рожната израслина код животиња — прво слово азбуке — коло. 12 самогласник — телефонски позив — самогласник и сугласник. 13 појава приликом гриљавине — главни град једне европске државе. 14 дворана — затвор. 15 поседавати.

Усправно: 1 једна наша република 2 презиме нашег глумца — (уметничко) женско име (Оливера). 3 слово азбуке — самогласник — турско купатило. 4 сриба (бес) — талас — прво слово азбуке. 5 треће слово азбуке — самогласник — жулан. 6 обала — гомила. 7 држава у Америци. 8 овако — провинцијал. 13 иницијали нашег шаховског велемајстора. 16 црно (француски) њега.

КОЛЕКТИВ је лист Рударско – топионичарског басена Бор. Први број изашао је 1. новембра 1947. године. Биле су то прве радничке новине једног предузећа у Србији. Сваки радник РТБ – а добијао је примерак листа. Објављивани су планови и производни резултати рудара и металурга. Било је написа из области образовања, културе и науке у Бору и околини. Једноставно речено КОЛЕКТИВ је био лист града Бора све до преузимања РТБ – а од стране кинеске рударске компаније, када постаје ЛИСТ КОМПАНИЈЕ СРБИЈА ЗИЋИН КОПЕР ДОО БОР, и када се дају само производни резултати дотичне компаније.

Што се тиче укрштених речи, за сада се зна да су прве објављене 9. јануара 1953. године, али без имена аутора истих, а што се види из прилога. Касније, у КОЛЕКТИВУ од 1968. објављивао је Жарко Пешић, а од 1994. до 2015. Крста Иванов.

Драган Лојаница, Београд

ПОРОДИЧНО СТАБЛО (ОПРЕЗНО СА РЕЧИМА!)

Овај прилог садржи поједине, потенцијално «безобразне» речи, па се не препоручује онима који имају мање од 80 година!

Пре три – четири деценије појавили су се на више места у штампи чудни називи за претке од четвртог колена па надаље у прошлост. Нисам те називе проверавао у речницима, по инерцији сам прихватао да ако има у новинама, онда сигурно и постоје. Ти се називи у разним публикацијама понешто и разликују. Овде наводим оне из «Политикине» рубрике «Да ли знате» од 12. децембра 1999. године, који с дати по мушкој линији. У загради су и неке варијанте:

ПРВО КОЛЕНО

ДРУГО КОЛЕНО

ТРЕЋЕ КОЛЕНО

ЧЕТВРТО КОЛЕНО

ПЕТО КОЛЕНО

ШЕСТО КОЛЕНО

СЕДМО КОЛЕНО

ОСМО КОЛЕНО

ДЕВЕТО КОЛЕНО

ДЕСЕТО КОЛЕНО

ЈЕДАНАЕСТО КОЛЕНО

ДВАНАЕСТО КОЛЕНО

ТРИНАЕСТО КОЛЕНО

ЧЕТРНАЕСТО КОЛЕНО

ПЕТНАЕСТО КОЛЕНО

ШЕСНАЕСТО КОЛЕНО

ОТАЦ

ДЕДА

ПРАДЕДА

ЧУКУНДЕДА

НАВРДЕДА

КУРЂЕЛ

АСКУРЂЕЛ

КУРЂУП

КУРЛЕБАЛО (КУРЛЕБАЛ)

СУКУРДОЛ (СУКУРДОВ)

СУДЕПАЧ (СУРДЕПАЧ)

ПАРЂУПАН

ОЖМИКУРА (ОЖМИКУР)

КУРАЈБЕР

САЈКАТАВА (САЈКАТАВ)

БЕЛИ ОРАО

Необично и изазовно, па и комично, од петог колена па надаље. Не одговара уобичајеним правилима за формирање нових српских речи. Као такво приказано је и у «Веснику» Енигматског клуба «Нова загонетка», број 21, као куриозитет. А мени је, по обичају пало на памет да би то могло да се стави и у неку укрштеницу.

Међутим, у «Политикином» културном додатку из децембра прошле године изашао је кратак чланак у коме, поред осталог, пише да је **«међу лингвистима, етнологима и осталима који се баве народном традицијом потврђено да су ови називи старијих предака измишљени»**. Ко их је измислио, како и зашто, не зна се.

Аутор чланка запажа да се у наведеним називима углавном налази део КУР, што изазива одмах неке непримерене асоцијације. Дакле неко се очигледно играо и успео је да обмане публикум.

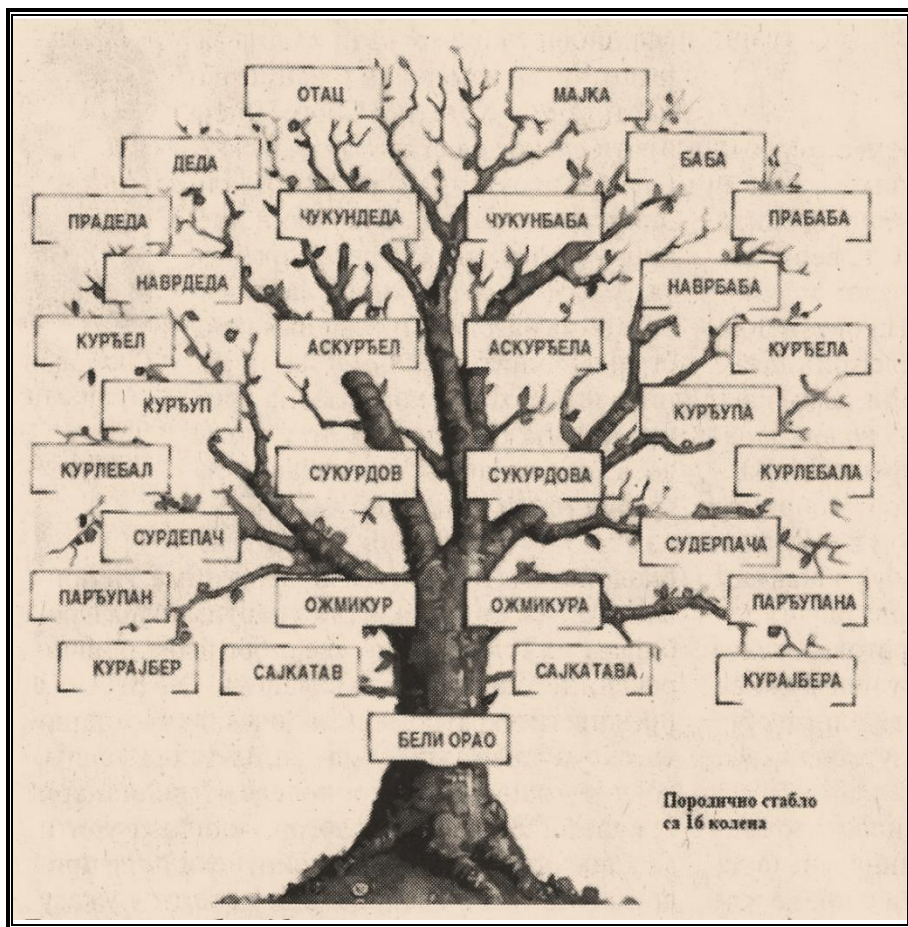
Тек тада сам узео речник Матице српске да проверим. У њему даље од четвртог колена нема назива тих далеких предака, изузев назива АСКУРЂЕЛ. На Гуглу могу да се нађе неколико написа са овим речима, али ту нико не доводи у питање њихово постојање, просто нема никакве недоумице.

Дакле, може се закључити, већина наведених речи не постоји, јер нема своју потврду. Од пригодних укрштених речи значи нема ништа.

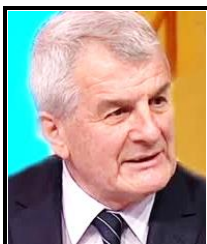
А ево и мало хумора. Како би вам се свиделе овакве реченице:

- Да ли знаш које ти је године рођен **курајбер**?
- Мој **парђупан** је пореклом из Срема.
- **Ожмикура** мог **курђупа** је вероватно био сточар.

У прилогу је стабло предака из поменутог «Политикиног» додатка:

Мирослав Лазаревић, Београд

ШЕЗДЕСЕТ ЕНИГМАТСКИХ ГОДИНА МОМИРА ПАУНОВИЋА

24 Opisni rebus

Kaza jezu Makender
 Potashe mase iat
 Od dva mabaze
 Kaza slovo kao puzi
 Vazaga mi oco iad —
 FLADA is it kura ih
 Serive is, vada klad
 CM boone spodisti.

B. Vranicki — Soli

ЗЛАТАН ОДР — Zagreb
Filmsha reportaža iz Pule
 — anagram —
REALAN ZANAT

25 Logogrifni anagram
IVO VOLE ŽIVOT

26 — Anagram —
TU ŽEVO KOFA

27 Anagram
PEICH PLANTEE

28 Logogrifni anagram
OLEGAJ BOMBU

29 Krnji anagram
VIDRA

30 Anagram
NAS RADNI MIR

31 Logogrifni anagram
BLAŽENI POSLUHU

32 УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Укрупњено: 1. Грм у Београду; 2. Сунце; 3. Сунчана лоповина; 4. Човек изакоз изакоз; 5. Сунчана мала; 6. Сунчана мала; 7. Сунчана мала; 8. Сунчана мала; 9. Сунчана мала; 10. Сунчана мала; 11. Сунчана мала; 12. Сунчана мала; 13. Сунчана мала; 14. Сунчана мала; 15. Сунчана мала; 16. Сунчана мала; 17. Сунчана мала; 18. Сунчана мала; 19. Сунчана мала; 20. Сунчана мала; 21. Сунчана мала; 22. Сунчана мала; 23. Сунчана мала; 24. Сунчана мала; 25. Сунчана мала; 26. Сунчана мала; 27. Сунчана мала; 28. Сунчана мала; 29. Сунчана мала; 30. Сунчана мала; 31. Сунчана мала.

33 ПИРАМИДА

У пирамиди речи настају једна од друге одвајањем једног и постојања речи.

Укрупњено: 1. Сунца мала; 2. Сунца мала; 3. Сунца мала; 4. Сунца мала; 5. Сунца мала; 6. Сунца мала; 7. Сунца мала; 8. Сунца мала; 9. Сунца мала; 10. Сунца мала.

Пери Богданović — Zagreb

Страница београдске «Енигме», број 501 од 1. октобра 1964. године, на којој се налази први објављени рад Момира Пауновића, данашњег Панчевца, тада из родног Рашанца код Пожаревца

Момир (Јосифа) Пауновић, једно од најпознатијих и највећих имена у српском загонеташтву, рођен је у Рашанцу, код Петровца на Млави, 8. фебруара 1946. године. Кратко речено, дипломирани правник, вршилац значајних послова у Панчеву, са огромним искуством у привредном пословању, један од најуспешнијих директора панчевачких осигуравајућих кућа, сарадник у педесетак енигматских, информативних и ревијалних листова са преко 500 новинских текстова, врхунски састављач анаграма и стихованих загонетака, енигматски уредник, пропагатор енигматике, значајан српски писац енигматских текстова и фељтона, аутор преко 8.000 енигматских радова, као и шест енигматских књига.

Завршио је гимназију у Пожаревцу (1965), чији су ученици били многи касније успешни људи, међу којима се истичу чувени академици физичар Павле Савић и професор Правног факултета Радомир Лукић. Дипломирао је на Правном факултету у Београду (1969). Први посао имао је у Републичкој геодетској управи СР Србије (1969 – 1974), затим ради у ЗОИЛ – у «Дунав», Заједници осигураника Панчево (1974 – 1979), па постаје заменик секретара и секретар Скупштине општине у Панчеву (1979 – 1985), потпредседник Пословодног одбора у «Хемијској индустрији Панчево» (1985 – 1990), директор Сектора за правне, кадровске и опште послове у «ХИП – Петрохемији» (1990 – 1991) и директор Главне филијале Панчево Компаније «Дунав осигурање» (1991 – 2004). Хоби му је и новинарство. Сада је пензионер, удовац, који од кћерке има петоро унучади.

Као што је напред види, први енигматски састав (укрштене речи) објавио је у београдском листу «Енигма», у броју 501 од 1. октобра 1964. године, од када у свом хобију – загонеташтву почиње да остварује изузетне резултате, који га сврставају у сам врх српске енигматике.

Објавио је преко 8.000 енигматских састава у: «Енигми», «Малој укрштеници», «Разоноди милиона», «Еуреци», «Малој еуреци», «Мини чвору», «Вјесниковом квизу», «Орбису», «Политикином мозаику», «Балкан мозаику», «Марбу», «Мини марбу», «Блиц забави», «Новости енигми», «ХУПЕР енигматици», «Беоквизу», «Тип топу», «Политици експрес», «Политици», «Панчевцу», «Осигурању», као и у другим енигматским и неенигматским издањима. Међу његовим загонеткама највише је енигматских стихова (око 2.500), анаграма и укрштеница (око 2.500), а креира и двадесетак других врста загонетки (око 3.000). Поред осталог, објавио је око 150 квадрата 7x7, преко 100 магичних ликова 7x9, око 100 клинова и пирамида и више десетина стихованих квадрата 5x5 и 6x6. Посебно су значајни његови стиховани анаграми. Један је од најбољих српских састављача анаграма, прозних и стихованих. Велику тематску скандинавску, посвећену културној историји Панчева, објавио је у оквиру књиге «Панчево – варош крај света», што је јединствен случај да су укрштене речи ушле у састав једног књижевног дела.

Уређивао је и енигматску рубрику у листу «Панчевац». Зналачки и успешно је пропагирао енигматско стваралаштво у јавним медијима. Више пута је наступао у емисијама на првом програму РТС – а и на локалним ТВ и радио станицама, чиме се представио и као успешан пропагатор енигматике.

О њему и о његовом раду објављено је више текстова у «Политици», «Политици експрес», «Борби», «Новој борби», «Дневнику» и «Блицу», као и у «Панчевцу» и још неким локалним листовима.

У угледном панчевачком књижевном часопису «Свеске», затим у «Гласнику» Енигматског савеза Србије, «Веснику» Енигматског клуба «Нова загонетка» и листу

«Панчевац», објавио је више десетина текстова из области загонеташтва. Испред Енигматског клуба «Нова загонетка», био је више година и у уређивачком тиму за енигматски део часописа «Новости енигма», задужен за магичне ликове и квадRATE, као и за остале «ситне» загонетке.

Велики Пауновићев допринос је и у обогаћењу енигматске литературе. Објавио је шест књига са енигматском тематиком, од којих су три књиге посвећене стихованом загонеташтву: «*Загонетке у стиху*» (2000), «*Стиховни анаграм и његове варијације*» (2001) и «*Загонетне риме*» (2004), а у којима је избор од преко 650 његових најуспелијих стихованих загонетки. Посебно интересовање изазвала је његова књига «*Укрштеница – краљица загонетки*» (2003), која представља прву целовиту студију о овој загонети на српском језику. Поред ових, објавио је и књигу «*Анаграмни колоплет*» (2008), са својим стихованим (100) и прозним (200) анаграмима, као и књигу «*Енигматски записи*» (2016), прво дело овакве садржине у српском загонеташтву, у коме је дат избор ауторових енигматских студија, чланака, рецензија и приказа, као и текстова других аутора о њему, који су објављени у српским стручним, енигматским, дневним и периодичним листовима и часописима. Књига «Стиховни анаграм и његове варијације», је значајна и по томе, што ју је професор др Милосав Чарнић поменуо на три места у свом уџбенику «Стилетика стиха» намењеном студентима Филолошког факултета.

Значајан је и фељтон у 35 наставака, који је заједно са суграђанином Владетом Тривунцем, објавио у локалном листу «Панчевац», под називом «Чаробни свет енигматике». Он је аутор 27 наставака, а Владета Тривунац 8, а овај значајан приказ српске енигматике објављиван је у бројевима овог панчевачког недељника од 24. маја 2002. до 7. фебруара 2003. године. У овом панчевачком листу, 2013. године, објавио је у десет наставака и фељтон «Јубилеј краљице загонетака».

Поред тога, као што је речено, објавио је и више чланака о загонеткама и у панчевачком часопису за књижевност, уметност и културу «Свеске», чиме је знатно допринео да се енигматско стваралаштво представи и као посебан вид културног изражавања. Његови текстови у «Свескама» значајан су допринос и адекватнијем третману загонеташтва као облика духовног стваралаштва и као дела новинарске професије. У овом угледном панчевачком књижевном часопису објавио је, поред осталих и текстове: «Естрадизација најпопуларније загонетке» (2002), «Језик у укрштеницама» (2003), «Загонетно преметање» (2005), «Компјутеризација енигматике» (2006), «Енигматска истраживања Владете Тривунца» (2007).

Последњих двадесетак година посветио се више информативном и теоријском раду у области енигматике, па је у књизи «Библиографија српске енигматике» представљен са преко седамдесет библиографских јединица.

Од 1969. године био је члан Енигматског удружења «Чвор» из Бјеловара, припадао је и Удружењу енигмата «Вук Караџић» из Београда, а сада је члан београдског Енигматског клуба «Нова загонетка». Био је члан и Председништва Енигматског савеза Србије. Представљен је у «књигама: «Лексикон загонетача Југославије» (1979), «Свет анаграма» (2004), «Клинови, пирамиде и варијације» (2006), «Магични квадрат» 7x7 (2007), «Лексикон српских енигмата» (2007), «Библиографија српске енигматике» (2012), «Укрштање речи у српској енигматици» (2014), «Алманах сусрета енигмата Србије» (2017), «Прича о анаграму» (2021), «Енигма – 70 година» (2023), «Историја српске загонетке 2» (2025), као и у другим.

Учествовао је на 17. Сусретима загонетача и одгонетача Југославије у Ваљеву 1985. године, а чест је учесник и на Сусретима енигмата Србије, при чему је у Панчеву 2004. године био и домаћин успешног годишњег окупљања српских енигмата. За резултате у информативно, теоријском и стручном раду у области енигматике додељено му је више признања од стране Енигматског клуба «Београд», Енигматског клуба «Нова загонетка», Удружења енигмата «Вук Караџић», Компаније «Новости» и Енигматског савеза Србије. Добитник је Повеље Енигматског клуба «Београд» поводом 50 година излажења «Енигме» (2001), Захвалнице Удружења енигмата «Вук Караџић» за остварења на пољу енигматске литературе (2004), Златне повеље Компаније «Новости» за допринос раду и развоју листа «Новости енигма», врхунску сарадњу и енигматску изузетност (2021). Од Енигматског савеза Србије добио је Повељу за енигматско издаваштво (2009), Повељу за 50 година бављења енигматиком (2014) и Повељу за животно дело (2016).

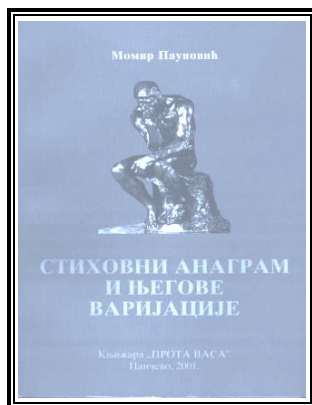
У листу «Панчевац», 17. јануара 2025. године, објављен је интервју Момира Пауновића, под насловом «Каријера за респект, уначад за срећу», у коме је дата његова комплетна исповест везана за његов животни, професионални и енигматски пут.

Као писац заступљен је у «Књижевној топографији Панчева» (2001), а због резултата у професионалном раду, сврстан је у знамените људе свога завичаја и представљен у књизи «Петровачки поменик» (2008). Аутор је и књига: «Живо(то)-писне слике» и, последње «Пропутујмо Србију», која је објављена 2024. године.

Његов разноврстан и богат енигматски рад оправдано га сврставају у ред најзначајнијих енигматских посленика који су оставили дубок траг у српској енигматици, како у сфери стваралаштва и публицистике, тако и у области пропагирања и афирмисања загонеташтва у целини.

КАРИЈЕРА ЗА РЕСПЕКТ, ЕНИГМАТИКА КАО ХОБИ
Гостовање у «Жикиној шареници» на РТС 1,
21. фебруар 2016. године

ЕНИГМАТСКЕ КЊИГЕ МОМИРА ПАУНОВИЋА

ИЗБОР ВРХУНСКИХ АНАГРАМНИХ ОСТВАРЕЊА МОМИРА ПАУНОВИЋА

За шаховском плочом
љут је попут тигра,
зато с првом кажу:
он ПРАСКАВО ИГРА!

ГАРИ КАСПАРОВ

(Момир Пауновић, «Загонетке у стиху», 2000)

СТИГОХ, ЕТО, ЈА НА МОРЕ,
на обалу Црне Горе.
Дочека ме прави рај:
ДИВНА РИВА У БЕСКРАЈ!

БУДВАНСКА РИВИЈЕРА

(Зоран Радисављевић, «Свет анаграма», 2004)

ДА ЈА СЕСТРУ имам
радо бих да она,
буде члан посаде
неког авиона.

СТЈУАРДЕСА

(Момир Пауновић, «Загонетне риме», 2004)

Животни сапутник (6, 4)
ДРЧАН И ГРУБ!

БРАЧНИ ДРУГ

(Момир Пауновић, «Анаграмни колоплет», 2008)

Лицемерје моћника (9, 8)

За споразум увек јесу,
кад је то у интересу,
на то увек добро пазе,
иначе га срамно газе.

УЗЕЛИ СРБИМА
СРПСКО!

БРИСЕЛСКИ СПОРАЗУМ

(«Весник», број 84, март 2025)

Јован Вуковић, Нова Пазова

ЖЕНЕ У ЕНИГМАТИЦИ

Сва имена која су синоними за загонетку су женског рода. Као на пример: загонетка, сфинга, енигма. Жене су везане за енигматику преко мита о чувеној Сфинги и краљевићу Едипу, па пре тога се појављује краљица од Сабе која поставља мудре и тешке загонетке краљу Соломону, исто тако библијском мудрацу. Па ту је још једна загонетна жена – Шехерезада из «Хиљаду и једне ноћи».

У српској енигматици наилазимо на женска имена међу решавањима загонетака из времена наших првих забавних и помало загонетних часописа, као што су «Голуб», «Невен», «Српче» и други. Из тог периода (пред крај 19. века) вредна помена је и учитељица из Вршца Ленка Гердец, која је објавила више десетина занимљивих загонетака.

Почетком 20. века појављује се Даринка К. Суботић, прва уредница рубрике «Загонетке» у занимљивом часопису рекламног карактера «Српско цвеће», који је излазио у «златном Прагу» 1905. и 1906. године. Затим, у периоду између два светска рата имамо уредницу и пропагаторку ребуса Зорку Симину Лазић, која је у «Дечјим новинама» међу првима на нашим просторима објавила модерне укрштене речи.

Поред бројних мушких загонетача, познатих писаца, енигматским водама пловиле су и две познате поетесе Десанка Максимовић и Јованка Хрваћанин, које су писале и објавиле заједничку књигу загонетака под називом «Загонетке лаке за ђаке прваке» (Београд, 1942).

После Другог светског рата, са бржим развојем светске па и наше енигматике, жене опрезно улазе у загонетно коло. На страницама нашег најстаријег енигматског листа «Енигма» налазе се састави женских аутора, као што су Ксенија Стојковић, па извесна „«Јасминка», а да ли се иза више псеудонима крило још које женско име, тешко је сада одгонетнути.

Касније се на страницама «Енигме» и других листова појављују женска имена: Мира Пинтер, Златка Бјеловучић, Љерка Радивој, а од 1970. и учесталије Гордана Јовановић, касније Шарић. Последњих година Персида Радак зна да обрадује решаваче сплетом изванредних

анаграма, Биљана Турјачанин квадратима, анаграмима и скандинавка-ма, а Јелена Антић занимљивим коњичким скоковима. Па затим Аница Милошев и Даница Стојимировић, веома квалитетне ауторке «ситних загонетака», Драгица Гладовић – Додевски, Вукосава Бурсаћ, Јелена Богдановић, Љубица Билаловић, Марина Раичевић итд.

Треба поменути и Станију Петковић, Невену Кнежевић и Гордану Воркапић, уреднице горњомилановачке «Еуреке», које су у једном периоду, крајем прошлог века, знатно допринеле развоју српског загонеташтва и развоју свести о овој умној дисциплини и корисној активности.

Ту су и нове енигматске наде Софија Нецин из Новог Сада и Мирка Шajiћ из Приједора.

Наравно, у историји српске загонетке било је још жена које су се успешно бавиле решавањем или састављањем загонетака, овде смо поменули само оне најзначајније.

Можда ће појава књига анаграма Гордане Јовановић Шарић подстаћи друге лепе даме да се одлучније посвете састављању загонетака. Јер не треба узети здраво за готово ону мисао Џонатана Свифта («Гуливерова путовања»): «Жене су као и загонетке, како због њихове неразумљивости, тако и особито зато, што нам се даље не допадају, чим смо их научили распознавати их», већ треба имати на уму овај афоризам из «Подунавке» објављен 1855. године: «Какве треба да су жене, а какве да су загонетке? Жене треба да су као гдикоје загонетке, које не може свако погодити, а опет не треба да су као гдикоје загонетке, не од једног слова».

Према томе, даме имају реч.

ВЕСНИК

**МОЖЕТЕ ЧИТАТИ И НА ИНТЕРНЕТСКИМ АДРЕСАМА,
БЛОГУ Енигматског клуба «Нова загонетка»:**

www.novazagonetka.blogspot.com

и сајту Енигматског савеза Србије:

www.ess.org.rs

Јован Вуковић, Нова Пазова

ЕНИГМАТСКИ РЕШАВАЧКИ И САРАДНИЧКИ КОНКУРСИ

Значајну и вредну улогу у популаризацији загонетака у историји српске енигматике свакако су имали сараднички конкурси. Жеља редакција листова била је да добију нове врсте квалитетних загонетки и нове сараднике. Конкурси су требало да подстакну решаваче на састављање загонетки. Мада су на сарадничким конкурсима обично побеђивали искусни састављачи, дешавало се да се појаве и нова имена, која су се временом озбиљније загрејала за загонетно стваралаштво.

Енигматски конкурси обично су почињали позивом читалаца на решавање загонетака и учествовање на решавачким конкурсима које су листови скоро из броја у број доносили. Тако је међу првим објављеним наградама конкурс за решаваче у 19. веку 1855. године у листу «Шумадинка» Љубе Ненадовића. Објављено је пет «малих народних загонетака».

«Ко прву и другу загонетку погоди добиће на дар прву и другу свеску «Шумадинчета». Ко све четири прве загонетке погоди добиће бадава «Шумадинку» за три месеца. Ко пету загонетку погоди нека се задовољи оним што је погодио».

Далеко од Србије, у «златном Прагу», један од првих награда са сарадничких конкурса расписао је часопис «Српско цвеће» (издање Видрине житне кафе) у јануару 1905. године. Поред награда за одгонетаче за што бројније суделовање, расписан је посебан «Стечај за пригодне награде (ребусе, коњичке скокове итд), па саветује «Засебно у коверту на коме је означено гесло или знак дотичног пошљаоца». Са таквих «стецајева» у броју 3 из 1906. године, објављено је да су награде добили састављачи: Иван Николић (Праг) за два ребуса, Љубомир Јанковић за један ребус и Милан Петровић из Београда за коњички скок.

Први сараднички конкурс после Другог светског рата у Србији расписао је приватни енигматски лист «Разонода» из Београда. Овај лист покренула је породица Гобец са сарадником Јелисаветом и сином Мирославом, а покретач је био глава породице Мирослав, који први број објављује 26. децембра 1945, а последњи 22 број, 22. маја 1946).

Овај лист је важан за историју српске енигматике што се у тек ослобођеној земљи, поред свих тешкоћа и немаштине, неко сетио и загонетака – штива за разоноду. Покретачу «Разоноде» свака част јер је за кратко време обезбедио све, у то време, најбоље састављаче, као што су Симон Рацковић, Власта Павловић, Радислав Маринковић, Милутин Подбој, Маријан Јурчећ, Антон Фердербер, Миладин Божовић, и други, који су касније представљали окосницу југословенске енигматике. Лист је технички ле-

изгледао, а садржајно разноврсно и занимљиво. Овако је био најављен овај сараднички конкурс:

– Осећајући потребу за новим радовима Управа уредништва и жири «Разоноде», да би омогућили свим читаоцима да активно учествују у сарадњи, расписује ВЕЛИКИ САРАДНИЧКИ КОНКУРС, који је најављен у броју 12 од 13. марта 1946. године.

Конкурс је имао два дела: а) за најбоље састављене укрштене речи, и б) за најоригиналнији рад. Редакција је предвидела по шест награда за сваки део: прва 150 динара, друга 60, трећа једна књига, четврта тромесечна претплата, пета двомесечна и шеста једномесечна претплата на лист «Разонода». За најбоље укрштене речи прву награду је освојио Маријан Јурчец из Загреба, другу Антон Фердербер из Горњег Стењевца, а трећу Симон Рацковић из Сарајева. Пету награду освојио је Власта Павловић из Београда (Рацковић и Павловић су касније били главни организатори издавања енигматских листова у Београду).

Награде у другом делу добили су Милутин Подбој, Миладин Божовић из Свилајнца, а трећу аутор под псеудонимом «Лоли» из Сомбора.

Други енигматски лист из Београда «Ребуси» (1. 5. 1952. – 25. 12. 1953, изашло 50 бројева), у броју 10 најављује ВЕЛИКИ НАГРАДНИ САРАДНИЧКИ КОНКУРС. Редакција је предвидела 42 новчане награде (прва 6.000, друга 5.000 итд). Биле су то поприлично вредне награде у то време. Ко су награђени није се могло сазнати, зато што су образложења дата тако да се крију иза псеудонима.

Сарајевски енигматски лист «Проблем» који је уређивао Милутин Подбој, огласио је сараднички конкурс почетком 1952. године (лист је изашао 27 пута, први број 15. 3. 1952. до 1. 1. 1953). Међу награђенима су били Станислав Железник, Славко Рамљак, Боровој Јурковић. Јован Атанацковић, Златко Веритас, Антон Фердербер и други.

Најуспешније сарадничке конкурсе организовала је београдска «Енигма». Овај лист је закључно са 2000. годином организовао 14 конкурса под називом «Минос – борба за квалитет». На овим конкурсима афирмисали су се касније најплоднији састављачи загонетки у Србији. Посебна занимљивост је да је 1990. године «Енигма» расписала сараднички конкурс са новчаним наградама од 3,4 милијарде старих динара укупно. Рецимо, прва награда је износила једну милијарду, што се не памти у енигматици. Али у међувремену динар је сведен на праву меру, па је прва награда износила 1.000 нових динара. Исти лист је поводом 1000. броја објавио велики серијски конкурс за решаваче са 23 примамљиве награде.

Даље, понеки енигматски клуб расписује сарадничке конкурсе, а Енигматски савез Србије својим конкурсима за састављање загонетака бира најбоље енигмате године у Србији.

ЕНИГМАТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ
22410 Пећинци, Слободана Бајића 1,
Културни центар Пећинци (седиште код АПР – а),
Жиро – рачун код ОТП банке,
Београд – пословница Пећинци: 325 – 9500600039099 – 26,
Матични број: 07453337, ПИБ: 102597970.
Председник: Владимир Шарић, 22310 Шимановци,
Прховачка 2, телефони: 022/480 – 211; 065/9999 – 212,
Е – mail: vlagor5149@gmail.com;
enigmatiskisavezsrbije@gmail.com; Web Site: www.ess.org.rs

6. ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА

Поштовани љубитељи енигматике,

Енигматски савез Србије организује **6. Отворено првенство Србије у састављању загонетака**. Такмичење има 4 задатка: класичне укрштенице, анаграми, ребуси и стиховане загонетке.

Такмичење почиње **1. марта 2025. године**, а крајњи рок за слање радова је **30. јуни 2025. године**. За сваки од задатака можете послати највише 3 (три) рада. Све радове слати појединачно или заједно на мејл координатора такмичења Бранислава Никића:

nikic.branislav@gmail.com или на адресу:

Бранислав Никић, Мачванска 21/18, 12000 Пожаревац.

Жирирање ће трајати до 31. јула, а објава резултата ће бити **1. августа 2025**. Чланови жирија биће накнадно одређени.

Учесник Првенства који укупно у све четири категорије освоји највише бодова биће првак Србије у састављању загонетака за 2025. годину. Победник ће бити проглашен на овогодишњим Сусретима енигмата Србије, а награде ће добити и другопласирани и трећепласирани учесник, као и три најуспешнија такмичара у сваком појединачном колу.

Свим учесницима Првенства Србије у састављању загонетака, ЕСС жели добру забаву и успешне резултате.

Срдачан поздрав!

1. март 2025. године

**Председник Енигматског савеза Србије
Владимир Шарић**

ПРВИ ЗАДАТАК: УКРШТЕНИЦА

У првом задатку, који се одржава под именом «**Меморијал Радојице Јовичића**» (у знак сећања на врсног састављача укрштеница), задатак је да се састави укрштеница димензија 18x12 са изрезом за слику величине 5x7 или 7x5, са барем два појма од следећих:

**ПОЖАРЕВАЦ, КОЊИЧКЕ ИГРЕ, ЉУБИЧЕВО,
ХИПОДРОМ, ВОЛТИЖЕРИ.**

ДРУГИ ЗАДАТАК: АНАГРАМ

У другом задатку, који се одржава под именом «**Меморијал Милана Милина**» (у знак сећања на врсног састављача анаграма), задатак је да се састави чист анаграм на тему:

МАРКО МИЛЕНКОВИЋ – СЕДАМ ПУТА ВИТЕЗ ЉКИ

Објашњење: ЉКИ (Љубичевске коњичке игре).

ТРЕЋИ ЗАДАТАК: РЕБУС

У трећем задатку, који се одржава под именом «**Меморијал Владете Тривунца**» (у знак сећања на врсног састављача ребуса), задатак је да се састави **класични ребус** или **обратни ребус**, у чијој ће поставци (не у решењу) бити САМО ЈЕДАН од следећих појмова:

ЕРГЕЛА, ТОПУЗ, КОПЉЕ, ВИШЕБОЈ, КОЊИ, ВИТЕЗ.

Појмови не морају бити само у номинативу, а дозвољена су највише 2 помоћна слова.

ЧЕТВРТИ ЗАДАТАК: СТИХОВАНА ЗАГОНЕТКА

У четвртм задатку, који се одржава под именом «**Меморијал Николе ЧД Пешића**» (у знак сећања на врсног састављача стихованих загонетака), задатак је да се састави **стихована читаљка** са појмовима везаним за коњички спорт (једним или више).

ЕНИГМАТСКИ КЛУБ «НОВА ЗАГОНЕТКА»

О р г а н и з у ј е т р а д и ц и о н а л н о

ТАКМИЧЕЊЕ У САСТАВЉАЊУ СЛОВНИХ РЕБУСА И ИНДИРЕКАТА **12. «Меморијал Србољуба Станковића»**

Такмичење се организује у следећим дисциплинама:

1. Чист словни ребус

(једнословни, вишесловни
или са речима)

2. Комбиновани

словни ребус

(са словима, бројевима, знацима,
симболима)

3. Индирект

у свим варијантама

Општа такмичарска правила:

1. Може се учествовати у једној или више дисциплина, са највише 10 састава по једној и са највише три ауторске шифре укупно.
2. Сваки рад, са знаком шифре аутора, мора бити коректно и потпуно представљен са решењем, а на посебном папиру А5 формата.
3. Радови се могу састављати у складу са опште прихваћеним правилима, али и на основу нових идеја и развојних путева предметних загонетака.
4. Код оцењивања радова узимаће се у обзир оригиналност, маштовитост, духовитост и комбинаторика поставке, као и ефектност решења.
5. Један од критеријума у вредновању ребуса биће «економичност» рада, тј. разлика између броја слова решења и броја слова у поставци.
6. Разломачка црта у ребусима неће се третирати као посебан знак.
7. У обзир долазе све варијације индиреката: наставак поставке, синоним или асоцијација за поставку, узимање, недостајање или наглашавање одређених делова синонима или асоцијације поставке и слично.
8. Такмичарски радови који не испуњавају наведене пропозиције биће дисквалификовани, без обзира на њихов квалитет.

Општи услови конкурса:

1. Радове ће оцењивати жири, који ће бити накнадно одређен. Одлуке жирија су коначне, а чланови жирија немају право учешћа у такмичењу.
2. Аутори радова ће бити откривени тек по завршетку рада жирија и одређивања коначног пласмана.
3. За све такмичарске дисциплине, за ауторе три најбоље пласирана састава, биће обезбеђене награде у књигама.
4. Радове слати под шифром на адресу: ЕК «Нова загонетка» (за Мирослава Лазаревића), 11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26. У другој мањој затвореној коверти у истој пошилици треба ставити идентификацију шифре, са именом и презименом аутора, кућном и електронском адресом и бројем телефона.
5. Радови се могу под шифром, заједно са идентификацијом шифре, слати и путем електронске адресе: miroslav.lazarevic40@mts.rs.
6. Рок за слање радова је 30. новембар 2025. године.

Београд, 1. јуни 2025. године

Председништво ЕК «Нова загонетка»

СА БЛОГА ЗА ЉУБИТЕЉЕ РЕБУСА БРАНИСЛАВА НИКИЋА

rebusi.blogspot.com

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА ЈАНУАР 2025.

Аутор: Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ

Проблем с чувањем детета (6, 6, 5, 5 = 4, 6, 6, 6)

МУКА ЊЕГОВЕ ДАДИЉЕ МИЛИЦЕ!

(мукање говеда диљем Илице)

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА ФЕБРУАР 2025.

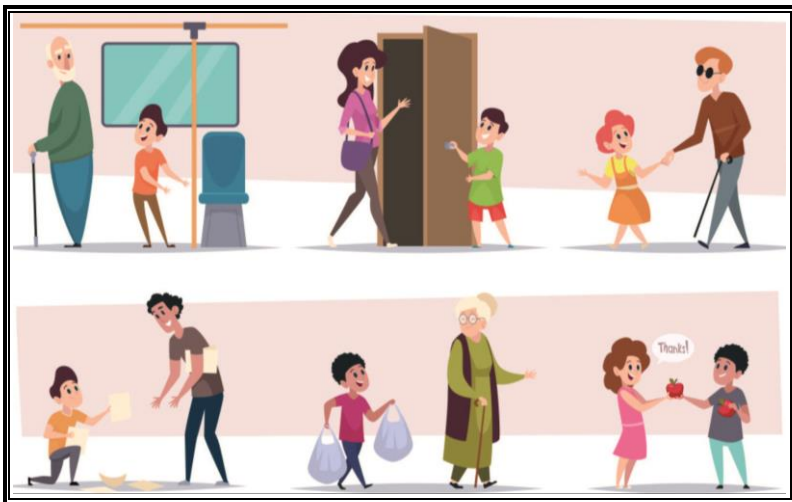
Аутор: Бранислав НИКИЋ

Стимуланси (хрватски језички стандард)

Повратни ребус (8, 2, 5 = 3, 4, 8, старт 11. слово)

ГЕЈ ШАЉЕ ПОТИЦАЈЕ (љепотица је гејша)

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА МАРТ 2025.**Аутор: Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ****Каткад гласно плаче, ијекавица (4, 5, 5 = 5, 5, 4)****НЕКАД ОБРАД ЈЕЦА (нека добра дјеца)****Оцене судија најбоље пласираних састава**

пласман	rebus	аутор	Никола Петковић	Мирољуб Цветковић	Славо Бојан	Борис Назански	Ејуб Семић	укупно
1	Nekad Obrad jeca (neka dobra djeca)	Z. Radisavljević	9	9	10	9	10	47
2-3	Umag istražuje došljake (u magistra žuje do šljake)	P. Galogaža	8	8	8	10	9	43
2-3	Umaće kamila (Uma čeka Mila)	B. Nikić	9	8	9	9	8	43
4	Prerada mesa naše stoke (pre Radamesa na šest oke)	D. Prašelj	8	7	8	10	9	42
5-6	Ružne prepirke i zadevice (ruž ne pre pirke iza device)	D. Prašelj	9	8	7	9	8	41
5-6	Domarka primiri suvlasnike (do Marka pri mirisu vlas Nike)	D. Prašelj	9	8	7	9	8	41
7-8	Okuraži me rečima Ilija (oku raži mere Čima i Lija)	B. Miljević	9	8	7	7	9	40
7-8	Pristaša mačizma (pri Stašama čizma)	B. Miljević	8	7	8	9	8	40
9-11	Prosijedi striko bi leg'o (prosi Jedi s tri kobile go)	D. Prašelj	8	8	7	8	8	39
9-11	Zaora Sima tuđe (za orasima T uđe)	B. Miljević	10	7	7	8	7	39
9-11	Pričaj Niku šta piše čer (pri čajniku štap i šećer)	B. Nikić	8	7	8	8	8	39

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУСИ ЗА АПРИЛ 2025.

Аутор: Емилија БУЊАЦ

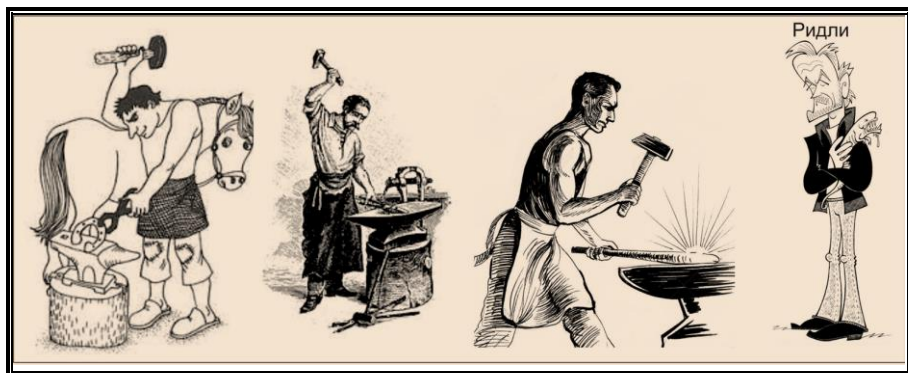
Украсише довратак (4, 1, 7, 1, 6 = 8, 7, 4)

РАГАСТОВ АРОМУНИ КИТЕ (рага с товаром у Никите)

Аутор: Борис ДУБОВСКИ

Биће малих куца (4, 2, 4 = 6, 4)

СКОТНЕ КУЈЕ (Скот не кује)

**СА БЛОГА «ДУЕ» (ДЕСЕТА УМЈЕТНОСТ ЕНИГМАТИКА)
НЕДЈЕЉКА НЕДИЋА**

19. ожујка (марта) 2025.

Vesnik 84

«Friške taze kod čike Laze!»

Ovom je pučkom doskočicom najlakše pojasniti izlazak novoga, 84. broja Vesnika EK-a «Nova zagonetka». Neumorni Miroslav Lazarević, Lazar kako ga ja skraćeno nazivam ili gore rečeni čika Laza, uredio je i tehnički pripremio novih 48 Vesnikovih stranica u čemu mu pomogoše suradnici Ratko Stojković, Jovan Vuković, Vladimir Šarić, Dragan Lojanica, Milija Stevanović i Momir Paunović.

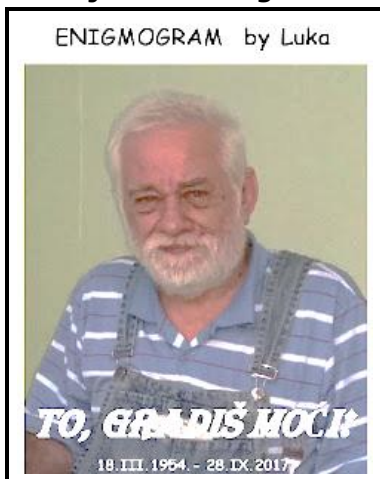

I ovaj broj *Vesnika* vrlo je iscrpan, sadržajan, precizan, sveobuhvatan i informativan pa ga svakako preuzmite s bloga *Nove zagonetke*. U njegovu je dodatku *Sremuš* broj 24, novi broj glasila EK-a «Srem» iz Pećinaca.

Enigmati rado prate Vesnikove rezultate!

18. ожyjка (мартa) 2025.

Sećanje na Miodraga Tošića

21. ожyjка (мартa) 2025.

Zagonetni dueti (394) – STEVANOVIĆ/LAZAREVIĆ

Legenda srpskog fudbala (premetaljka)

SILA I MOĆ NAJVIŠIH!

Fudbaler je vrstan bio
i trenersku slavu ima,
uvek vedar, uvek čio,
omiljen je bio svima!

(Milija Stevanović i Miroslav
Lazarević, Vesnik EKNZ-a broj 84,
ožujka 2025., str. 48)

Rešenje:
SINIŠA MIHAJLOVIĆ

28. ожyjка (мартa) 2025.

Obrtajni slovni rebus

(Miroslav Lazarević, Vesnik
EKNZ-a broj 84, ožujka
2025., str. 48)

Rešenje:
MODERNI PRIKAZI

САВРЕМЕНА
ПРЕДСТАВЉАЊА
(3,1,1,1,1,1,1,5 = 7,7)
У данашње време
другачије све је,
мада исто Сунце,
и даље нас греје. (мл)

К Р П Н

26. ожујка (марта) 2025.

Enigmatski rječnik 13

I. dio - A - Lj 188 str.
II. dio - M - Ž 208 str.

M. Mihaljević, 2024./2025.
20,00 € + 20,00 €
Jednokratna uplata
36 €
Poštarina u cijeni!

Stjepan Horvat: U poplavi novih knjiga u prva dva mjeseca 2025. godine, nisam najavio da je iz tiska izašla i druga knjiga Enigmatskog rječnika 13 slova autora Marka Mihaljevića.

Knjiga ima 208 stranica (205x295 mm) i broširanog je uveza. U njoj su obrađene riječi i sintagme od 13 slova M do Ž. Pojedinačna cijena je 20 eura. Prva i druga knjiga mogu se nabaviti za 36 eura u što je uključena i poštarina.

1. свибња (маја) 2025.

Sećanje na Ljubislava Drakulića

СА БЛОГА «ТИО» (ТУПЉЕЊЕ И ОШТРЕЊЕ)
СЛАВКА БОВАНА

ENIGMATIKA
(tupljenje i oštrenje)
Ime sve govori

14. март 2025.

		ВЕСНИК	
ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА «НОВА ЗАГОНЕТКА»		ISSN 1820 – 2918	
БЕОГРАД, МАРТ 2025.		БРОЈ 84	
УВОДНА РЕЧ		САДРЖАЈ	
Редакција ВЕСНИКА покушала да испрати све значајније енигматске догађаје у Србији и у региону. Приличан број енигматских догађаја, допринео је да се нови број овог билтена, појави само месец дана после претходног.		ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА 2 – 3 14. МЕМОРИЗАЛ «ЂУРО КНЕЖЕВИЋ» 4 СЕДНИЦА ПРЕДСЕДНИШТВА ЕСС – А 5 – 8 ИСТОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ Отворена првенства Београда 9 – 10 Наградни конкурс «Техничких новина» 11 – 12 Један од најзначајнијих листова у историји српске загонетке 13 – 15 «Забавник» из 1903. 16 – 17 «Партизанске загонетке» 17 – 19 ЈЕЗИЧКИ ПРИЛОЗИ 20 – 24 ЕНИГМАТСКИ ЈУБИЛЕЈ Илија Станула 25 Горка Мандића 26 – 28 ДРУГИ О НАМА 29 – 34 НОВЕ ЕНИГМАТСКЕ КЊИГЕ РЕАГОВАЊА И МИШЉЕЊА 35 – 46 ИЗ КЛУПСКЕ РАДИОНИЦЕ 47 ДОДАТАК: «Сренуш», 48 Број 24 I – IV	
Један од значајнијих догађаја био је и седница Председништва ЕСС – а, на којој су присуствовали и представници клуба и на којој су утврђени даљи овогодишњи путеви српског загонеташтва.			
Све је више значајних јубилеја српских енигмата, па ће у наредном броју овог билтена бити забележено и 60 година успешног енигматског деловања нашег члана, панчевачког енигмате Момира Лауновића (први рад објављен 1. октобра 1964).			
Српска загонетка се обогатила и са три енигматске књиге: «Имена жена» Горка Мандића, «Историја српске загонетке», други део Мирослава Лазаревића и Јована Вуковића и «Хомоними – антологија» Марјана Радаковића и Веролуба Бабића.			
«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка» Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд (11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26) Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка» Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић (телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)			

Председништво Енигматског клуба НОВА ЗАГОНЕТКА и овога пута се захваљује Славку БОВАНУ на електронском представљању страница новог броја ВЕСНИКА, као и страница друге књиге ИСТОРИЈЕ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ. Уједно се извињава читаоцима за одређен број словних грешака који је настао приликом слагања страница књиге, а које су очигледне и лако уочљиве.

19. април 2025.

Из књиге ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, други део

280 ПЕРИОД ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА ДО 21. ВЕКА 280

ТРИ ЧАРОБНА КВАДРАТА 8x8

Божко Петровић

Љубиша П. Јовановић

Миркоша Лазаревић

1	2	3	4	5	6	7	8
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

1	2	3	4	5	6	7	8
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

1	2	3	4	5	6	7	8
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

А, АП, ВАР, ДР, ЗА, ЗА, ЗАП, ЗИ, ИЗ, КЕ, МА, НЕ, НЕ, НЕ, НИ, О, ОД, ПОД, РА, РАЧ, РЕ, РИ, РИ, СКО, СТИ, ТЕР, ТИ, ЧИЋ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Називао одога, поткићен шлом, 2. Одсечене резом, 3. Које се односи на српски град Дрина, 4. Професионалац, 5. Исквати шенто врло јасно, 6. Простирач, застирач, 7. Лица која врше разне шмате, 8. Бивши политички радник из Београда, Минтап.

А, ГЛО, ЗАМ, ЗЕ, И, КА, КА, КУ, МА, МЕ, МЕ, МЕ, МИ, НАЦ, НАЦ, НИ, НИ, НИ, НИ, НИ, ПЛА, ПРИ, РА, РИ, РО, У, ЦА, ЦА, ЧА, ЧАН.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Тровање бакром, 2. Направе за мерење угла, 3. Велика птица мочварина дугих ногу бела и ружичаста перја, 4. Романски стил, 5. Појединачан, поменичан, 6. Становница Зените, 7. Становник Арокана, 8. Довласте птица помоћу летљивог средства премолазног преко неба.

А, А, БА, БО, ВИ, ВИТ, ЗА, ЗИ, ЈА, ЈА, КА, КО, КО, МО, МО, НИ, НИИ, НИЗИ, О, РА, РАК, РАС, РИ, РУ, СТР, ТА, ТО, У, ЧА, ЧАН.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Повеој при ставио са релативним погледом, 2. Увешен простор за смештај аутомобила и других моторних возила, 3. Веома слатки и слатки, 4. Стари двок који се дано у току рата за изражавање поздравних војних жупине хоморе који је ступио на слободу и прили, 5. Који може издржати до ради са обе руке, 6. Становница ромског града Ратона (Босанског Новограда), 7. Славни пазити за жупе Азије или којека који је пореклом са тог континента, Азија, Азија, Азија, 8. Град у аутомобилистичкој Западне Аустралије.

СЛОГОВНИ КВАДРАТИ 5x5

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

БИ, БИ, ВА, ВА, ЛИ, ЛИ, ЛИ, НА, НА, О, О, РИ, СА, СА, СЕ, ТА, ТА, ТИ, ТИ, ТИ, ТИ, У, У, ШТЕ, ШТЕ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Врста сауне у којој влада већа влажност уз ниску температуру, 2. Место пребивања, обиталиште, 3. Упростишавати, 4. Запустити пшму и оставити је да се претвора у ливаду, 5. Навести самог себе истуку штеу.

Божко Петровић

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

А, А, ВА, ДО, ДО, ЗА, ЗА, ЗА, ЈЕ, ЈЕ, ЛИ, ЛИ, ЛИ, ЛИ, ЛИ, ПО, ПО, ПРИ, ПРО, СЕ, ТИ, ТИ, ЦИ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Реторичка фигура у којој са истом речју почиње и завршава се једна реченица или неки стих, 2. Урочена којом се пропраћују шалове обмале на дан првог априла, 3. Медицински начин за министрику трудноћу, допшчаја, 4. Лепућу долазити, докуча напашти (хекански), 5. Глатко зачешљати себи косу.

Миркоша Лазаревић

БЕОКВИЗ, број 8, 10. јули 1998.

19. април 2025.

Из књиге ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, други део

282 ПЕРИОД ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА ДО 21. ВЕКА 282

ЗАГОНЕТКЕ ИЗ «ТОМИСЛАВА»

КАФАНА ИЗМЕЂУ ДВА ВЕНЦА – ЗЕЛЕНОГ И ОБИЛИЋЕВОГ

КВАДРАТ 8x8

1	2	3	4	5	6	7	8
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

А, А, ВИ, ИС, КА, ЛА, НА, НА, НА, НЕ, НИ, О, ПА, ПА, РА, РАН, РИ, РИ, РИ, РИ, РИ, РИК, СЛАВ, СТА, СТА, ТА, ТЕ, ТИ, ФА, ФАР.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО (описи се налазе у тексту под знацима навода):

- Идеја је била да се овде упише «назив ове београдске кафане», али је испало другачије,
- Да би ушли у овај ресторан, нису Вам потребна никаква «средочанства или уверења», овде су сви добродошли, важна је спремност за дружење и весеље уз јело и пиће,

3. Можете лако проверити да се овде не може добити оброк «који није зачињен, који је неукусан», управо је све изврсно,

4. Исто тако лако ћете се уверити да кафанско «испарење» уопште не смета стварању пријатне и веселе атмосфере,

5. «Дотрајала јача светиљка», на први поглед, нема никакве везе са кафаном, али са одмицањем времена проведеним у њој, уз мало маште, није искључено да ће се и наћи нека међусобна повезаност,

6. Када кафанска атмосфера достигне врхунац, тога има на претек, само се то у нашем језику зове «брбљарија или тандара – мандара».

7. Кажу да је и овај «племенски кнез Западных Гота из 4. века» волео да попије, али због временске дистанце, није могао да употреби благодети ове кафане,

8. Пошто више нисмо под Турцима, овде у цену вина није уграђена никаква «дажбина за виноград или винарина», па су цене пића повољне.

Мирослав Лазаревић

Решење: РАНИСЛАВ, АТЕСТАТИ, НЕОП-РАН, ИСПАРИНА, СТАРИ ФАР, ЛАРИФАРИ, АТАНАРИК, ВИНАРИКА.

БЕОКВИЗ, број 12, 21. јули 1999.

РАСПЕВАНИ СЛОВНИ КВАДРАТ 5x5

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Словни од којих су формиране појмови: НА, НИ, НИ, НИ, НИ, НИ, НИ, ПА, РЕ, РЕ, СА, СУБ, СУН, ТА, ТИ, ТИ, ТИ, ТИ, ЦЕ, ЦЕ, ЦЕ, ЧА, ЧА, ШЕ, ШЕТ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

- Одмах новац нам покажи, па договор онда важи,
- Решетница им је место, у Горажде иду често.
- Узети на нишан нешто, па стрелите циљу вешто.
- Најлепши су они дани кад су Сунцем обасјани,
- Данас бити титоиста, глупост Вам је брате чиста.

Мирослав Лазаревић

Решење: ПАРЕ НА СУНЦЕ, РЕШЕТНИЧАНИ, НАНИШАНИТИ, СУНЧАНИ САТИ, ЦЕНИТИ ТИТА.

БЕОКВИЗ, број 19, 1. јули 2002.

30. април 2025.

Mladen Marković:

Isprobao sam Jovanov recept za križaljku (ne ukrštenicu) sa 11 tematskih pojmova na formatu 13 x 11, pa sad mogu da posvedočim koliko je to teško izvesti. Naravno, hteo sam da liči na nešto, da ne gomilam crna polja i da svi pojmovi budu normalni. Uz to, ispoštovao sam zahtev da se tematski pojmovi ne ukrštaju, jer to sastavljanje čini težim, tj. sužava ionako tesan raspoloživi prostor (možda ima onih koji ne razumeju: ne mora tako, ali Jovan je tako želeo i kad bismo sad napustili taj zahtev, ne bismo imali pravu sliku težine zadatka).

Kao što sam napisao u komentaru, za ovakav sastav je (više nego u bilo kom drugom slučaju) potrebna pažljiva obrada datog i zadatog tj. analiza pojmova i mogućih pozicija. Pretpostavljam da je krenuo od tih 11 pojmova i da nije bilo vrđanja, mogućnosti zamenjivanja ili izostavljanja. Niti se on danas seća kako je radio, niti sam ja pokušao da rekonstruišem tuđi misaoni tok, ali mogu da kažem kako sam ja koncipirao rad: trebalo je prvo rešiti se najdužih pojmova (koji su istovremeno i nemonotoni), a sve vreme imati na umu da mora ostati mesta i za sve kraće i jednostavnije pojmove. U tom procesu, morao sam da odustanem od izbalansiranog sastava, bio primoran da vezujem neka crna polja i da pristanem na 2 jednoslova. Takođe, neki pojmovi nisu baš za paradu (pridevi ozaren i viskozno). U svakom slučaju, zadatak je izuzetno težak, iako na prvi pogled deluje naivno.

S	S	S	R		V	I	S	K	O	Z	N	O
C	R	V	E	N	A	Z	V	E	Z	D	A	
	Ž	E	L	J	E	Z	N	I	Č	A	R	V
P		V	A	R	D	A	R		R	U	V	O
A	H	O		V	A	D		B	E	G	E	J
R	A		G	I	N		M	A	N		L	V
T	J	E	R			J	R	T		V	E	O
I	D		B	O	R	A	C		D	U	Ž	D
Z	U	K	O		O	S	I	J	E	K		I
A	K	O	V		D	I	N	A	M	O		N
N		R	I	J	E	K	A		O	V	C	A

4. maj 2025.

PREGLED OBJAVLJIVANJA ANAGRAMA NA BLOGU TI O U 2024.G.

Dinko Knežević

Anagrami su na blogu TIO tradicionalno objavljivani u rubrikama *Anagramiranje* i *Zrnca* i u *komentarima* tih rubrika. Protekle godine na blogu je objavljeno ukupno 2338 (2023. – 3258; 2022. – 2818; 2021. – 2864) anagrama. Očigledan je pad, u odnosu na 2023, gotovo za 30%. Dnevno je objavljivano oko 6,5 anagrama, mesečno oko 195 (lani 270). Dodatno je objavljeno 117 anagrama sa konkursa „Memorijal Đura Kneževića“ i 83 „Dani ludaje“.

Anagrame je objavljivalo 45 enigmata. Najviše radova objavio je **Luka Pavičić** (521) i on količinski održava ritam kao i prethodnih godina. **Zdenko Capan** je pao na drugo mesto sa 466 anagrama, posle prošlogodišnjih 862. Treći je **Zoran Tacić** sa 383. On i dalje anagrame objavljuje samo u komentarima. Među ženama najviše anagrama objavila su **Ljubica Bilalović** (96) i **Nataša Štimac** (38).

Dan na blogu je obično započinjao Lukinim anagramom, prigodnim za taj datum, a često je i poslednja objava bio neki aktuelni anagram. Promptno anagramno reagovanje na neki aktuelni događaj je posebna karakteristika ovoga bloga.

Inače, anagrami su objavljivani na svim regionalnim jezicima i na oba pisma, fonetski i etimološki. Svi blogovski anagrami su bili ilustrovani, najčešće lepo.

Komentara kvaliteta i pohvala je bilo relativno malo, a najčešće ih je objavljivao Aljoša Vuković, koji je najviše hvalio anagrame svojih sunarodnika.

Autor	Broj radova			
	2024.	2023.	2022.	2021.
L. Pavičić	521	535	507	527
Z. Capan	466	862	514	613
Z. Tacić	383	567	331	604
G. Pavlov	131	100	217	53
S. Medo	112	492	452	102
S. Bovan	106	101	88	35
D. Knežević	105	201	149	57
G. Mandić	96	89	100	117
Lj. Bilalović	96	58	55	19
N. Štimac	38	11	15	13
D. Cetić	32	21	25	51
D. Jerinkić	27	19	4	0
N. Petkovski	21	56	11	0
M. Milićević	11	24	12	11
V. Šarić	11	19	16	82
M. Marković	10	64	0	5
G. J. Šarić	8	14	9	29
G. i V. Šarić	7	18	13	5
S. Necin	6	12	14	21

Kvalitet anagrama je bio zadovoljavajući, bilo je dosta odličnih anagrama, mada je bilo i manje dobrih. Komentarisanje je bilo slobodno i bez ikakve kontrole i cenzure. Svaki objavljeni anagram, u proseku, ima nešto manje od 4 komentara. Obično su komentarisani kraći anagrami.

Мирослав Живковић, Јагодина

РЕАГОВАЊЕ ОБЈАВЉЕНО НА БЛОГУ ДУЕ
(«ДЕСЕТА УМЈЕТНОСТ ЕНИГМАТИКА»)
НЕДЈЕЉКА НЕДИЋА
28. НОВЕМБРА (СТУДЕНОГА) 2024.

Jagodina, 27. novembar 2024.

Poštovani kolega Nedjeljko,

Sa velikim interesovanjem sam pročitao tekstove iz *KVISKOTEKE*, u kojima se govori o ukrštenici iz 1890. godine, koju je načinio Italijan **Giuseppe Airoidi**. O njoj su pisali i **Slavko Peleh**, i **Branko Milovanović**, ali to niko nije uradio sa više emocija nego **Robert Pauletić**. On je nedvosmisleno tvrdio da je to prva publikovana ukrštenica u svetu.

Amerikanci su još odavno proglasili **Artura Vina** kao tvorca prve «kraljice zagonetaka». Objašnjenje je bilo da je ona sadržala crna polja, kao neminovni pratilac ukrštenice. Takva formulacija je široko prihvaćena u celom svetu. Datum 21. 12. 1913. proglašen je za termin prve pojave ukrštenice u nekim novinama, pa je čak proslavljen i čitav vek od tog događaja. Treba, ipak, biti realan pa reći da u toj ukrštenici i nije bilo crnog polja, već je tu ulogu imao središnji prostor.

Ovo je samo jedan primer gde se maskira isticanje pravog autora nekog pronalaska. Dodajmo tome da ni **Aleksandar Graham Bel** nije izumeo telefon. On je bio samo najbrži u tome da ga prijavi Zavodu za patente. Pravi pronalazač ovog sredstva komunikacije bio je opet jedan Italijan – **Antonio Meuči**. Dovoljno je malo prošetati internetom i pronaći taj podatak.

Zanimljivo je, da iako su Italijani utvrdili da je ukrštenica objavljena još davne 1890. godine, njihovi enigmati se nisu baš svojski potrudili da brane tu činjenicu. Iako je u toj državi objavljeno sijaset enigmatskih knjiga, ni jedan enigmata se nije latio zadatka da napiše nešto više o samom Airol-diju.

To je učinio jedan drugi stanovnik grada **LEKO**, **Giorgio Spreafico**, pisac, profesionalni dokumentarista i ekološki borac, potrudio se da predstavi svog sugrađanina, kao tvorca prve ukrštenice. Napisao je roman pod nazivom **«L'UOMO DELLE PAROLE INCROCIATE»**. U njemu je vešto dočarao lik **Giusepea Airoidia**, njegov enigmatiski rad, kao i vreme u kome se sve to događalo. Knjiga je izašla **2018.** godine, a izdavač je **TekaEdizioni**. Bio bi veliki poduhvat, ako bi se našao neko sa ovih prostora da to prevede i pronade izdavača (ili obrnuto).

Srdačan pozdrav,
SLOVARIM

P. S.

Pomenuo bih, samo onako uzgred, da sam ja još avgusta 2014. godine u **VESNIKU**, broj 39 objavio tekst, gde sam, relativno ubedljivo, tvrdio da je **Giusepe Airoidi** bio prvi, a ne onaj naturalizovani Amerikanac, kome je nepravедно dodeljen taj status.

Марјан Радаковић, Ниш

ОСМОСМЕРНО БОГАТСТВО

Биалфabetне осмосмерке и двојезичне осмосмерке

Током пет и по деценија бављења енигматиком успео сам забележити више од пет хиљада назива енигматских творевина на српском (раније српскохрватском) језику. Истина, поједине загонетке имају по више назива, али исто тако један назив за више загонетака. Све у свему, када би се извршила детаљна класификација по врстама и сродности, та бројка загонетака била би изражена са четири цифре. Још кад би се илустровала практичним примерима настала би комплетна «Енциклопедија загонетака» на нашем говорном подручју.

Овом приликом писање посвећујем осмосмеркама које сам регистровао у 367 назива. У гласилу «Весник» (број 37 и надаље) представио сам 320 назива уз добар део практичних примера. Ту сам урачунао и десетине сопствених новитета.

БИАЛФАБЕТНЕ ОСМОСМЕРКЕ

Биалфabetка је загонетка заснована на читању ћириличним и латиничним писмом (опширније «Гласник» ЕСС, број 27).

1. БИАЛФАБЕТНА ОСМОСМЕРКА

се може решавати на оба писма. Уврштени појмови могу бити истог или различитог значења у зависности којим се писмом решава (кајак = кајак, јаков = јакоб). У пракси се срећу исправни називи «Наша писма», «Латиница-ћирилица» и други, али и погрешан «Двојезична осмосмерка», јер ту нема два језика већ два писма. Практични пример је у мрежи број 1.

Појмови: АТАКАМА, ВАЈКА, БАТАК, ВОЈКО, ЕКМЕК, ЕТАРА, ЈАКОВ, ЈАМАЈКА, ЈЕТКО, ЈОСКО, КАЈМАК, КАРАТ, КОЈОТ, КОМЕТА, МАКАО, МАМОМАТ, МАТЕО, НАЈКА, ОВОЈАК, ОЈАКА, ОКАТО, ОТКАКО, РАТКА, РЕТКО, СОЈКА, ТАКАМАКА, ТАТАМАТА, ТЕТКА, ТОКАТА.

2. БИАЛФАБЕТНА ПАЛИНДРОМНА ОСМОСМЕРКА

садржи само појмове који се могу читати исто спреда и отпозади и то на оба писма. Практични пример у мрежи број 2.

Појмови: АВОВА, АКАТАКА, АКОКА, АМАМА, АТАТА, БОВ, ЕМЕ, ЕРЕРЕ, ЕСЕ, ЕТЕ, ЕТЕТЕ, ЈАКАЈ, ЈАТАЈ, ЈОКОЈ, КАЈАК, КАКАК, КАСАК, МАЈАМ, МОТЕТОМ, НЕН, ОЈО, ОКОКО, ОКОМОКО, ОМАМО, ОНОНО, ОТЕТО, ОТОТО, РОТОР, САС, ТАЈАТ, ТАКАТ, ТАМАТ, ТАНАТ, ТЕТ-А-ТЕТ, ТОТ.

3. БИАЛФАБЕТНА АНАДИПЛОЗНА ОСМОСМЕРКА

је у целости испуњена анадиплозама читљивим ћирилицом и латиницом. Пример у мрежи број 3.

Појмови: АОАО, АЈАЈ, АРАР, ВАВА, ВАРА ВАРА, ВАРВАР, ВОВО, ЕЈА ЕЈА, ЈАМА ЈАМА, ЈОЈО, КАКА, КАТА, КОКО, КОТА КОТА, МАКА МАКА, МА МА МА, МАМОМО, НАНА, НА НА НА, ОНА ОНА, ОРА ОРА, РАМРАМ, РАРА, САСА, СЕСЕ, СОСО, ТАМА ТАМА, ТАРТАР, ТАТА.

ДВОЈЕЗИЧНЕ ОСМОСМЕРКЕ

ДВОЈЕЗИЧНА ОСМОСМЕРКА

може бити исказана на више начина, али увек мора имати појмове, у попису или мрежи, на два језика. Осмосмерка у мрежи 4 садржи појмове који се појављују у српском и француском језику. Уврштени појмови могу имати исто значење у оба језика или различито значење, али истоветно написана.

Појмови: ANTILIOPE, AUTOBUS, BAN, BANANE, BON, GALOP, GRATIS, INFORMER, KAOLIN, MINER, PATRON, REVERS, REPORTER, ROBOT, ROMAN, SALE, SENAT, SPIRALE, SULTAN, TABLE, TON, TRANSPORTER, TUBA, FIGURE, FILE, FOND, FRONT.

У нашој енигматској пракси могу се срести ДВОЈЕЗИЧНЕ ОСМОСМЕРКЕ код којих су појмови писани на српском, а у мрежи се траже одговарајући на неком страном, најчешће енглеском језику. У овом случају је то фински језик. Ознака у загради указује на почетно слово и њихов укупан број у појму у мрежи. Мрежа број 5. Пример: ИГЛА(N5) – NEULA.

Појмови: АНАНАС(A6), АНТИБИОТИК(A11), БАНАНА(B7), ДИНАР(D7), ВИСКИ(V5), ВРЕМЕ(A4), ИГЛА(N5), ИКОНА(I5), ИНАРИ(I5), ЈОГУРТ(J8), КАМАТА(K5), КАТЕДРАЛА(K10), КАФА(K5), КЛИНИКА(K8), КОКОШКА(K4), КУПУС(K5), НАРОД(K5), ОСТРИГА(O6), ОУЛУ(O4), ПАПРИКА(P7), ПРАЗИЛУК(P5), РЕЧ(S4), РОТВИЦА(R7), СМАРАГД(S8), ЦЕНТРАЛА(K6).

ДВОЈЕЗИЧНА ХОМОНИМНА ОСМОСМЕРКА (пример у мрежи 6)

је НОВИТЕТ у нашој енигматици. Појмови у попису и мрежи се исто пишу и исто значе на оба одабрана језика. У овом случају то су српски и руски језик.

Појмови: АГАВА, АМБАР, ЗАВЕСА, КАПА, КОНТРАБАС, ЛИПА, МАНДАТ, МАРШ, ОБЧАР, ОКТАВА, ОПЕРА, ПОРА, ПОСТ, РАЗДОР, ТАКСА, ТАКСИ, ТАМПОН, ТИРАЖ, ТУЛИПАН, УГЛОМЕР, УЖАС, УЛОВ, УСТА, УЧЕНИЦА, ФАУНА, ФЛОРА, ЦАРСТВО, ЧАС, ЧУМА, ШИРИНА, ШИХТА.

Т	А	К	А	М	А	К	А	2	А	Т	А	Т	А	М	А	Т
М	А	М	О	М	А	Т	Љ	1	А	О	Е	А	В	О	В	А
А	К	Т	А	Р	А	Е	А		К	М	Т	Т	К	Т	О	К
К	А	Т	А	К	К	Т	М		А	А	А	О	А	Е	В	А
А	Е	Т	А	М	Љ	К	А		Т	М	К	Љ	Т	Т	Љ	Т
О	Е	М	Е	О	А	А	Ј		А	О	А	А	А	О	Е	О
К	А	К	К	М	Н	Т	К		К	Т	К	М	К	М	К	Т
Т	О	С	А	Е	О	О	А		А	А	А	О	А	О	Е	Е
Е	О	К	О	Р	Т	К	Љ		С	Н	Љ	Р	М	Љ	С	Т
Љ	К	А	Е	Љ	А	А	М		А	А	А	О	А	А	Е	О
А	А	Т	К	Љ	К	Т	А		К	Т	К	Т	С	Н	Т	Н
К	К	А	О	А	О	А	К		О	О	А	О	Е	М	Е	О
О	Т	В	В	А	Љ	К	А		К	Љ	Љ	Р	Т	О	Т	Н
В	О	Љ	К	О	Љ	О	Т		А	О	Е	Р	Е	Р	Е	О

3	Ј	А	М	А	Ј	А	М	А	К	А	М	А	К	А
	Т	А	Р	Т	А	Р	А	В	А	Р	А	В	Н	Т
	М	О	М	О	М	А	Р	М	А	Р	А	В	А	О
	А	Е	Ј	А	Е	Ј	А	Р	А	Р	О	Р	Н	К
	М	С	О	С	О	Ј	А	В	В	В	А	А	А	А
	А	Е	А	Ј	А	Т	А	А	О	К	О	К	Р	Т
	М	С	О	Ј	А	В	Р	Н	А	Н	А	Н	А	О
	А	М	А	Т	А	М	А	Т	А	К	А	Т	А	К

4	Р	Е	Т	Р	О	Р	Е	5	А	К	К	И	Н	И	Л	К
	Е	Л	Т	А	В	Л	Е		Н	С	О	Ј	Р	У	Р	А
	Т	А	А	А	А	У	С	М	Т	М	У	Р	И	Л	А	Т
	Р	Р	Н	С	Е	У	И	Р	И	А	И	К	К	У	Р	Е
	О	И	Е	Р	В	Н	Т	О	В	Р	К	А	С	О	Р	Д
	Р	Р	С	О	Е	Д	А	Ф	И	А	О	Н	И	Е	И	Р
	С	С	Т	Р	Н	Н	Р	Н	О	Г	Н	С	В	К	К	А
	Н	У	Р	О	Л	А	Г	И	О	Д	И	А	А	С	А	А
	А	Л	А	Н	М	Т	Л		Т	И	И	Л	А	Н	Н	Л
	Р	Т	И	Т	О	О			Т	Р	У	М	А	Н	В	И
	Т	А	Р	И	Г	Р	В	А	И	Е	А	Н	А	А	И	Р
	У	Н	О	В	Л	У	О	К	Н	Т	А	А	Н	А	К	А
	В	А	Н	А	Н	Е	Р	Н	И	С	И	И	Т	Е	Р	Н
	А	Н	Т	И	Л	О	Р	Е	Ј	О	Г	У	Р	Т	Т	И

6	У	Ч	Е	Н	И	Ц	А	Р	С	Т	В	О	Л	У
	Ж	Т	Р	А	Б	М	А	Р	Ш	А	В	А	Г	А
	А	Н	У	А	Ф	Р	А	М	У	Ч	Р	Л	Т	Н
	С	Н	О	Л	Е	К	А	Н	А	О	О	И	А	И
	Е	О	О	А	Н	А	С	Р	А	М	Р	П	К	Р
	В	Р	О	С	М	П	К	З	Е	А	Ч	А	С	И
	А	А	У	С	Т	А	Р	Ж	А	Т	Х	И	Ш	
	З	С	А	Б	А	Р	Т	А	О	К	Т	А	В	А

НАША ЕНИГМА, број 1, март 2025.

Специјално издање Енигматског савеза Србије. Излази периодично. Уређивање и припрема првог броја – Бранислав Никић. Мејлови за слање радова: nikic.branislav@gmail.com, vlagor5149@gmail.com.

Пошто часопис НОВОСТИ ЕНИГМА, необјашњивом одлуком новог пословодства Компаније НОВОСТИ, више не излази, Енигматски савез Србије је одлучио да на неки начин не дозволи потпуни заборав на ово значајно дуговечно српско енигматско издање, повременим публикувањем електронског издања НАШЕ ЕНИГМЕ.

НАШУ ЕНИГМУ можете преузети на сајту Енигматског савеза Србије, решавати је и подсећати се на историјску ЕНИГМУ.

ОСВРТНИК Хрватског загонетачког савеза

Nedavno je izašao treći broj *Osvrtnika*, informativnoga glasila HZS-a.

**U njemu možete pročitati
izvješće s II. sjednice
zanovljenoga HZS-a, najavu
XLI. SOZAH-a u Orahovici, sve
o ZeKa-i 2025., sjećanje na
sarajevski *Orbis*, u spomen na
Rashida Krasniqija te tekst o
zlatnome jubileju Željka**

Jandragića.
Novi broj *Osvrtnika* uredili su
Stjepan Horvat, Luka Pavičić,
Petar Štambuk i Marko
Mihaljević.

**Detaljnije o ovome na blogu
Nedjeljka Nedića DESETA
UMJETNOST ENIGMATIKA.**

[illegible][illegible][illegible]

ИЗ ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

13. мај 2025.

24. СУСРЕТИ ЕНИГМАТА СЕБИЈЕ

24. СУСРЕТИ ЕНИГМАТА СРБИЈЕ ће се одржати највероватније од 10 – 12. октобра у Сенти у хотелу «ФАНТАСТИКО ЕКСКЛУЗИВ» («Fantastico exslusive») у коме су 11. маја завршени полуфинални турнири Првенства Србије у шаху. Чекамо потврду датума па ће се ових дана објавити распис и оквирни програм 24. СЕС – а.

11. мај 2025.

ДОДЕЛА ЈУБИЛАРНЕ ЕНИГМАТСКЕ ПОВЕЉЕ ЈОВАНУ ВУКОВИЋУ

Фотографија снимљена у Шимановцима у недељу 11. маја у 10 часова приликом почетка шаховског меча између шаховских клубова ШК «Шимановци» – ШК «Сремац» (Војка) у оквиру првог кола Сремске шаховске лиге. Том приликом је Владимир ШАРИЋ, у својству председника ЕСС – а и ШК «Шимановци» уручио јубиларну повељу ЕСС – а поводом 70 година стваралаштва Јовану ВУКОВИЋУ, енигматском и шаховском доајену из Нове Пазове, који је сада члан ШК «Шимановци», а 15 година је био члан ШК «Сремац».

У СУСРЕТ 12. «МЕМОРИЈАЛУ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»

**ИНДИРЕКТИ
МИЛИЈЕ СТЕВАНОВИЋА**

Главни град Црне Горе (3,6=9)

**САПЛЕТЕ СЕ ГЛУМИЦА ПО-
ПОВИЋ И ПАДЕ НА . . .**

(. . . под Горица – ПОДГОРИЦА)

Енглеска књижевница
(1,4,6=5,6)**ГЛУМИЦА ЏУЛИ НИЈЕ
ВРАЧАРА, . . .**(. . . а гата Кристи –
АГАТА КРИСТИ)

Место у Црној Гори (2,5=7)

ТОПЛИ ОБРОК

(ПЛ ужине – ПЛУЖИНЕ)

Миљеница (4,4=8)

МИЛИЦА ВОЛИ МЕЗЕ

(мези Мица – МЕЗИМИЦА)

Музичари из Северне Америке
(7,6)**СЕКС ТЕТКА – НАДЕ**

(СЕКСТЕТ КАНАДЕ)

Пећина у Словенији (5,3=8)

**АКО ЈЕ ТО НАША БИВША
ВОЈСКА, ОНДА ЈЕ ТО СТО . . .**

(. . . посто ЈНА – ПОСТОЈНА)

**СЛОВНИ РЕБУСИ
МИРОСЛАВА ЛАЗАРЕВИЋА**Гостољубива Емилија
(1,4,4,1,1,1=3,4,5)**Е ТИ**(Е мање него с Т, И –
ЕМА ЊЕНЕ ГОСТИ)Данашња времена
(1,3,2,1,3=4,6)**ДД = КК**

(Д оба су К оба = ДОБА СУКОБА)

Полтронска власт
(1,4,4,1,3=3,4,6)**ООО РР**(О више него Р има –
ОВИ ШЕНЕ ГОРИМА)Рајка треба избегавати
(2,1,1,3,5=3,1,4,4)**ОИ**(за О, И пре краја –
ЗАО И ПРЕК РАЈА)Светска изложба у Београду
(1,1,7,1,1,3,1=5,2,4,4)**ЕК****Ш
А**(Е, К спојена, Ш, а над А –
ЕКСПО ЈЕ НАША НАДА)

ЕНИГМАТСКИ СРЕМУШ

БИЛТЕН ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА
«С Р Е М», ПЕЋИНЦИ

БРОЈ 25

ЈУНИ 2025.

**ПРИЈАТЕЉИ ЕК «СРЕМ» И
ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ**

**ИЗРАДА ПЕХАРА, ПЛАКЕТА, МЕДАЉА,
УСЛУГА ШТАМПЕ И ГРАВИРАЊА**

СВЕ ВРСТЕ ГРАФИЧКИХ УСЛУГА

**Владимир
Шарић,
председник
ЕК «Срем»**

**Гордана
Шарић,
потпредседник
ЕК «Срем»**

Секретар клуба:

Јована Милетић

Чланови клуба: Вукица ЈОВАНОВИЋ
(Рума), Драгиша ЈОВАНОВИЋ (Рума),
Драгослав ЈОВАНОВИЋ (Смедерево),

Марија ЂУРЧИЋ (Брестач),

Милица ПЕТРОВИЋ (Тител), Бранко
КОМНЕНИЋ (Крагујевац), Драгана
ШАРИЋ, Иван ШАРИЋ, Ксенија
ШАРИЋ, Исидора МИЛЕТИЋ и
Настасја МИЛЕТИЋ (сви Шимановци).

Пријатељи клуба: Крста ИВАНОВ
(Бор), Марјан РАДАКОВИЋ (Ниш),
Видоје СТЕФАНОВИЋ (Ниш) и Никола
ПЕТКОВСКИ (Скопље).

Лого ЕК «Срем» урадио је Графички студио «ЕЛИТ» Златка Бабића из Шимановаца
и представља загонетног фараона Тутанкамона

Билтен «Сремуш» издаје: ЕК «Срем», уредник: Владимир Шарић,
тел.: 022/480 – 211; 065/9999 – 212; Е – mail: vlagor5149@gmail.com,
прелом страна и техничка припрема издања: ЕК «Нова загонетка»

**УСКРШЊЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ
СА АНАГРАМИЈАДОМ ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА**

Аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци

Припрема: ЕК «Срем», Пећинци,

Секција при Енигматском савезу Србије и Културном центру Пећинци

В	А	И	С	Т	И	Н	У	●	В	И	Ш	Н	У
А	Р	Н	А	У	Т	●	Х	Р	И	С	Т	О	С
С	А	У	Н	А	●	М	О	А	Н	●	А	Р	К
К	Н	И	Д	●	Л	А	Ћ	И	Ц	А	●	А	Р
Р	●	Т	У	Ц	А	Њ	Е	Ј	А	Ј	А	●	С
С	Ш	●	К	У	Х	И	Њ	А	●	Н	О	У	Н
Е	Т	А	●	К	У	К	Е	●	У	З	Р	Н	У
Њ	У	Ш	К	А	Л	О	●	Ц	В	Е	Т	И	Ћ
Е	Р	К	Е	Р	●	В	О	С	К	Р	Е	С	Е

Тематски појмови: ВАИСТИНУ (Заједно са речју **воскресе**, одговор на ускршњи поздрав **христос воскресе**), ХРИСТОС (Заједно са речју **воскресе** ускршњи поздрав), ТУЦАЊЕ ЈАЈА (Ускршњи обичај куцања јаја), ВОСКРЕСЕ (Други део ускршњег поздрава и одговора на поздрав, **вакрсе**), ВАКРСЕЊЕ (Враћање у живот, Ускрс), УСКРСНУЋЕ (Оживљавање, Вакрс).

ПОЗДРАВ ЗА УСКРС (7,8) ИСК'О СВРХЕ, СЕСТРО, да оживи и свет покрене, да буде наш маестро и донесе нам промене. (Решење: ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ)	ОДГОВОР НА ПОЗДРАВ (8,8) УСТАНОВИ СЕ ВЕРСКИ обичај да се Христ следи, да не буде само лидерски јер мисија му много вреди! (Решење: ВАИСТИНУ ВОСКРЕСЕ)
ТУЦАНИЈАДА (6,4) ЈЕЦА ТУ ЈАЊА, снашли је јади, у игри куцања на Туцанијади! (Решење: ТУЦАЊЕ ЈАЈА)	
ХРИСТОВ ПОВРАТАК (9) Мотиве он ВЕРСКЕ САЊА о повратку Христовом, а за Ускрс су му надања о животу сасвим новом! (Решење: ВАКРСЕЊЕ)	НОВО РОЂЕЊЕ ХРИСТА (9) КУРС ЋЕ СЛУ правац дати да се Христов живот схвати како своју веру поклања после великих страдања! (Решење: УСКРСНУЋЕ)

МАЈСКЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ СА АНАГРАМИЈАДОМ ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА,

Аутори: Гордана и Владимир Шарић

Припрема: Енигматски клуб «Срем» – Пећинци,

Секција при Енигматском савезу Србије и Културном центру Пећинци

Д	О	С	Т	А	В	Н	О	●	С	П	Р	У	Д
А	Р	Е	А	Л	И	●	С	К	Л	О	П	К	Е
Н	А	Ц	Р	Т	●	С	Т	Р	А	●	С	У	В
П	О	К	А	●	М	А	Р	А	Б	У	●	С	Е
О	●	О	С	Л	О	Б	О	Ћ	Е	Њ	Е	●	Т
Б	Д	●	П	А	Р	А	Д	А	●	К	Р	Т	И
Е	Л	И	●	К	А	Д	А	●	В	А	Д	И	М
Д	А	Н	Д	О	Л	О	●	К	О	Њ	И	Ц	А
Е	Н	Д	Е	М	●	Ш	Т	А	Ф	Е	Л	А	Ј

Тематски појмови: ОСЛОБОЂЕЊЕ (Доношење слободe које је у Другом светском рату озваничено 9. маја 1945. године), ПАРАДА (Свечана смотра војске), ДЕВЕТИ МАЈ (Датум обележавања Дана победе у Другом светском рату), КОЊИЦА (Род копнене војске, кавалерија), ДАН ПОБЕДЕ (Девети мај, када се обележава тријумф антифашиста у Другом светском рату).

ДОНОШЕЊЕ СЛОБОДЕ (10)

ОБОЛ – С(В)ОЂЕЊЕ рачуна
крају Другог светског рата,
после народних побуна,
слобода нам је призната.
(Решење: ОСЛОБОЂЕЊЕ)

СМОТРА НА ДАН ПОБЕДЕ (6)

АРПАДА воде на Дан победе
у Другом светском рату –
на ту смотру која се изведе
као доказ слободe брату.
(Решење: ПАРАДА)

ДАТУМ ДАНА ПОБЕДЕ (6,3)

МАТЕЈ ВИДЕ
војну параду
за Дан победе
у Москви граду!
(Решење: ДЕВЕТИ МАЈ)

ДЕО ВОЈСКЕ НА ПАРАДИ (6)

Кавалерија краси армију
која је део војне параде.
КОЊАЦИ се понекад пију
да посетиоце награде!
(Решење: КОЊИЦА)

ДЕВЕТИ МАЈ (3,6)

ЕП – ДОБ НАДЕ
сред војне параде
слави се, знај,
Девети мај!
(Решење: ДАН ПОБЕДЕ)

СКАНДИНАВКА ЗА ЛОКАЛИТЕТОВ ЗАБАВНИК

АУТОР: ВЛАДИ- МИР ШАРИЋ	ЛЕЧИЛИ- ШТЕ КОД АПАТИНА	ЛОВИШТЕ КОД АПАТИНА	ВРСТА ЗГЛАВКАРА	ИМЕ СРПСКОГ ВЕЗАНО ЗА АПАТИН	ДЕСПОТА АУТО ОЗН. КИКИНДЕ	ВРСТА ЗАЧИНСКЕ БИЉКЕ	ШКОЛА (СКР.)	БЕС, ЉУТЊА (МН.)	ЗАЛИВЕН	ПОСЕД- НОВА ЉУ- БАВНИЦА (ГРЧ.МИТ.)	ГРАД НА ЛЕЗЕРУ АРАЛ
МОЧВАРИ- ЦА ИЗ ГОР- ЊЕГ ПОД- ДУНАВЉА	Б	А	Р	С	К	А	Ш	Љ	У	К	А
ГРАД И ЛУКА У БАЧКОЈ НА ДУНАВУ	А	П	А	Т	И	Н	ПОВОДАЦ, УЗДА КОЈИ НИЈЕ МЛАД	У	Л	А	Р
ЊАКАЊЕ (МН.)	Њ	А	К	Е	НЕПОБ.ЧИ- ЊЕНИЦА ГЛУМИЦА БАКСТЕР	И	С	Т	И	Н	А
КОЊ, ХАТ	А	Т	ВЕЛИКА ПРИРЕДБА ДЕСПОТ, СТЕФАН	Ф	Е	С	Т	И	В	А	Л
ГРАД У КИНИ	Ј	И	Л	А	Н	ДОДАТАК СТАРЕШИ- НЕ КУЋЕ	А	Н	Е	К	С
ПОКРАЗИ- НА У КИНИ	У	Н	А	Н	ВРСТА ГРОЖБА СТР. ЖЕН- СКО ИМЕ	Д	Р	Е	Н	А	К
НАЦИОН. СЛУЖБА ЗАПОШЉА- ВАЊА(СКР.)	Н	С	З	УПИТНА ЗАМЕНИЦА ФР.КОМПО- ЗИТОР,КЛОД	К	О					
АТИНСКИ ХЕРОЈ (ГРЧ.МИТ.)	А	К	А	Д	Е	М					
ВРСТА ХИ- РУРШКОГ ИНСТРУ- МЕНТА	К	И	Р	Е	Т	А					
ГРАДИЋ НА ПЕЉЕШЦУ	О	Р	Е	Б	И	Ћ					
РЕКА У РУСИЈИ	В	И	В	И	САСТАВНИ ВЕЗНИК 18. И 23. СЛ.АЗБУКЕ	И					
ВРСТА ПОДНЕ ОБЛОГЕ	И	Т	И	С	О	Н					
23. СЛОВО АЗБУКЕ	Ћ	ЕТНИЧКА ГРУПА У ИСТРИ	Ћ	И	Ћ	И					

Тематски појмови: АПАТИН (на слици), АПАТИНСКИ РИТ, БАЊА ЈУНАКОВИЋ, БАРСКА ШЉУКА, СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ.